

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและวิเคราะห์การให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย รวมทั้งนำเสนอแนวทางในการจัดบริการที่มีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์และนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในรูปของตารางและความเรียง ดังนี้

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย ผู้ปฏิบัติงาน ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ตัวแทนของนิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงาน การจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการกำหนดวัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กร การบริหารงานด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านสถานที่ ประเภทของบริการที่จัด ผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษา รวมทั้งปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของตัวแทนนิสิตนักศึกษาที่มาใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับการใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ และข้อคิดเห็นจากการใช้บริการ

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ซึ่งครอบคลุมเกี่ยวกับนโยบายของสถาบัน ความพอใจในการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค รวมทั้งข้อเสนอแนะในการพัฒนางานในระดับสถาบันและทบวงมหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 5 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม

ส่วนที่ 6 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้อง ของการจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ซึ่งครอบคลุมวัตถุประสงค์ โครงสร้างองค์กร ประเภทของการจัดบริการ และบุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

ส่วนที่ 7 การเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา

ส่วนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล

1.1 สถานภาพทั่วไปของผู้ปฏิบัติงาน การจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำนวนทั้งหมด 31 คน เป็นผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 17 คน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 1 คน ระหว่าง 3-6 ปี จำนวน 8 คน ระยะเวลาปฏิบัติงานเกิน 6 ปี จำนวน 8 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจำนวน 6 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท จำนวน 11 คน และในจำนวน 11 คนนี้ เป็นผู้ที่ศึกษาสาขาจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา จำนวน 10 คน

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 14 คน มีระยะเวลาในการปฏิบัติงานระหว่าง 1-3 ปี จำนวน 9 คน ระหว่าง 3-6 ปี จำนวน 1 คน ระยะเวลาปฏิบัติงานเกิน 6 ปี จำนวน 4 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 4 คน ปริญญาโทจำนวน 10 คน และในจำนวน 10 คนนี้ เป็นผู้ที่ศึกษาสาขาจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา จำนวน 7 คน

1.2 สถานภาพทั่วไป ของตัวแทนนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน ที่เคยมาใช้บริการของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จำนวนทั้งหมด 310 คน จำแนกเป็น นิสิตนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 170 คน และเป็นนักศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวนสถาบันละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 140 คน

1.3 สถานภาพทั่วไป ของผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย จำแนกเป็นผู้บริหารในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ 17 คน เป็นเพศชาย 15 คน เพศหญิง 2 คน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่ง ระหว่าง 1- 4 ปี จำนวน 15 คน และ 4 ปีขึ้นไป จำนวน 2 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 3 คน ระดับปริญญาโท 12 คน และ ระดับปริญญาเอก 2 คน

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวน 14 คน เป็นเพศชาย 5 คน เพศหญิง 9 คน มีระยะเวลาในการดำรงตำแหน่งระหว่าง 1- 4 ปี จำนวน 13 คน และ 4 ปีขึ้นไป จำนวน 1 คน สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี 2 คน ระดับปริญญาโท 9 คน และระดับปริญญาเอก จำนวน 3 คน

ส่วนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงาน การจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ

2.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 1 - 3

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้อักษรย่อแทนชื่อสถาบันอุดมศึกษา จำนวน 31 สถาบัน ดังนี้

<u>ชื่อสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ</u>	<u>อักษรย่อที่ใช้</u>
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย	(จพ)
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	(มก)
มหาวิทยาลัยขอนแก่น	(มข)
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่	(มช)
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์	(มธ)
มหาวิทยาลัยนเรศวร	(มน)
มหาวิทยาลัยบูรพา	(มบ)
มหาวิทยาลัยมหิดล	(มม)
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ	(มศว)
มหาวิทยาลัยศิลปากร	(มศก)
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์	(มอ)
มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี	(มอบ)
สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้	(สทก)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง (สจล)	
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี	(สจธ)
สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ (สจพ)	
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม	(มมส)

<u>ชื่อสถาบันอุดมศึกษาเอกชน</u>	<u>อักษรย่อที่ใช้</u>
มหาวิทยาลัยกรุงเทพ	(มกท)
มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต	(มกบ)
มหาวิทยาลัยเกริก	(มกร)
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร	(มทม)
มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต	(มธบ)
มหาวิทยาลัยพายัพ	(มพย)
มหาวิทยาลัยรังสิต	(มรส)
มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล	(มว)
มหาวิทยาลัยศรีปทุม	(มศป)
มหาวิทยาลัยสยาม	(มส)
มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย	(มกค)
มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ	(มชก)
มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ	(มอช)
มหาวิทยาลัยเอเชียอาคเนย์	(มออ)

ตารางที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มธ	มม	มบ	มน	มคก	มศว	มอ	สทท	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส		
1. เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อให้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย			/										/	/	/		4	
2. เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ในการเข้าสู่อาชีพ ได้แก่ การสมัครงาน การสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16	
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15	
4. เพื่อให้นิสิตนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	17	
5. เป็นหน่วยประสานให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/สถานศึกษา ในลักษณะชั่วคราว	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13	
6. เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16	
7. เป็นหน่วยงานที่ติดตามผลการดำเนินงานทำของบัณฑิต	/	/	/						/	/			/	/	/	/	9	
8. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15	
9. เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษาที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16	
10. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ แก่นิสิตนักศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13	

จากตารางที่ 1 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ทุกสถาบันมีการกำหนดวัตถุประสงค์ ในประเด็น ที่ว่า "เพื่อให้บัณฑิตนักศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ" ส่วนวัตถุประสงค์ที่เกือบทุกสถาบันมีการกำหนดเอาไว้ ยกเว้น มหาวิทยาลัยมหิดล ในประเด็นของ "เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ในการเข้าสู่อาชีพ" และเพื่อให้บัณฑิตนักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน ยกเว้นมหาวิทยาลัยนเรศวร ในประเด็นของ "เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษา ที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน สำหรับวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้น้อยที่สุด คือประเด็นที่ว่า "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูล ความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาการต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย" พบว่ามีเพียง 4 สถาบันเท่านั้น ที่กำหนดไว้คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรล	มว	มคป	มส	มกค	มฉก	มอช	มออ	N=14
1. เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย	/			/		/		/					/		5
2. เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ในการเข้าสู่อาชีพ ได้แก่ การสมัครงาน การสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียน	/	/	/	/		/		/	/	/	/	/		/	11
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา	/	/	/	/	/	/		/		/	/	/	/	/	12
4. เพื่อให้บัณฑิตศึกษาตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ		/	/	/	/	/	/			/	/	/	/	/	11
5. เป็นหน่วยประสานให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกทักษะในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/สถานศึกษา ในลักษณะชั่วคราว	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		11
6. เพื่อให้บัณฑิตมีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	13
7. เป็นหน่วยงานที่ติดตามผลการทำงานทำของบัณฑิต	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
8. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
9. เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษาที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	12
10. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ แก่นิสิตนักศึกษา			/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	11

จากตารางที่ 2 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า วัตถุประสงค์ที่เกือบทุกสถาบันมีการกำหนดเอาไว้ ยกเว้นมหาวิทยาลัยรังสิต ในประเด็นที่ว่า "เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาต่อ และการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ" รวมทั้งยกเว้นมหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล ในประเด็นที่ว่า "เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น จัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน" สำหรับวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้น้อยที่สุด คือประเด็นที่ว่า "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูล ความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย" พบว่ามีเพียง 5 สถาบันเท่านั้นที่กำหนดไว้คือ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยพายัพ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุลและมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการ บัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนด แผนพัฒนามหาวิทยาลัย	23.50	35.70
2. เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและ เอกชนกับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต ในการเข้าสู่อาชีพ ได้แก่ การสมัครงาน การสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียน	94.10	78.60
3. เพื่อเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนา การศึกษา การเข้าสู่อาชีพ และการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา	88.20	85.70
4. เพื่อให้บัณฑิตศึกษาตระหนักถึงความสำคัญ ในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ	100.00	78.60
5. เป็นหน่วยประสานให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกทักษะ ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ/สถานศึกษา ในลักษณะ ชั่วคราว	76.50	78.60
6. เพื่อให้ นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน	94.10	92.90
7. เป็นหน่วยงานที่ติดตามผลการปฏิบัติงานของบัณฑิต	52.90	57.10
8. เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษา ต่อและการประกอบอาชีพประเภทต่าง ๆ	88.20	92.90
9. เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษา ที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน	94.10	85.70
10. เพื่อเสริมสร้างบุคลิกภาพ คุณธรรมและจริยธรรม ตลอดจนทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพ ให้แก่นิสิตนักศึกษา	76.50	78.60

จากตารางที่ 3 การกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ทุกสถาบันมีการกำหนดวัตถุประสงค์ครอบคลุมในด้านให้นิสิตนักศึกษา "ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ" ประเด็นที่รองลงมา คือ "เป็นหน่วยงานกลางระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชนกับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิตในการเข้าสู่อาชีพ ได้แก่ การสมัครงาน การสัมภาษณ์ การสอบข้อเขียน" และ "เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน" และ "เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษาที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน" ร้อยละ 94.10 ส่วนวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้น้อยที่สุด คือประเด็นที่ว่า "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย" ร้อยละ 23.5

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่าส่วนใหญ่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ในประเด็นที่ว่า "เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพ ประเภทต่าง ๆ และ "เพื่อให้นักศึกษามีความพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน เช่น การจัดอบรมเกี่ยวกับการสมัครงาน" ร้อยละ 92.90 ประเด็นรองลงมาคือ "เพื่อเผยแพร่ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและพัฒนาการศึกษา การเข้าสู่อาชีพและการพัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา" และ "เพื่อช่วยแก้ไขและให้ความช่วยเหลือแก่นิสิตนักศึกษาที่ประสบปัญหาในการดำรงชีวิตทั้งในและนอกสถาบัน" ร้อยละ 85.70 ส่วนวัตถุประสงค์ที่มีการกำหนดไว้น้อยที่สุด คือประเด็นที่ว่า "เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัย" ร้อยละ 35.7

2.2 โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 4 - 6

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 4 โครงสร้างองค์กรของการจัดการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																		รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มร	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส		
1. หน่วยงานของท่านอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผู้บริหารระดับใด																			
1.1 อธิการบดี																			
1.2 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ																			
1.3 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร																			
1.4 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา																			
1.5 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
1.6 ผู้ช่วยอธิการบดี																			
2. หน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบมีการแบ่งสายการบังคับ บัญชาในลักษณะ																			
2.1 จากกอง → งาน → หน่วย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	
2.2 จากกอง → ฝ่าย → งาน																	/		
2.3 จากกอง → ฝ่าย								/	/			/							
2.4 อื่น ๆ																			

จากตารางที่ 4 โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
 ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ทุกสถาบันมีหน่วยงานนี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา
 ของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา โดยมีการแบ่งสายการบังคับบัญชาในลักษณะ
 กอง—>งาน—>หน่วย เกือบทุกสถาบัน ซึ่งหมายถึง กองกิจการนิสิตศึกษามีงานแนะแนว
 การศึกษาและอาชีพเป็นงานย่อยงานหนึ่ง และในงานแนะแนวฯ ยังแบ่งเป็นหน่วยย่อยอีก ได้แก่
 หน่วยจัดหางาน หน่วยให้คำปรึกษา หน่วยห้องสมุดอาชีพ หน่วยบริการทดสอบ หน่วยธุรการ เป็น
 ต้น ยกเว้น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยนเรศวร สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้ ที่มีการ
 แบ่งสายการบังคับบัญชาในลักษณะ กอง—> ฝ่าย ส่วนมหาวิทยาลัยมหาสารคาม นั้น
 มีการแบ่งสายการบังคับบัญชาในลักษณะ กอง—>ฝ่าย—>งาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 5 โครงสร้างองค์ระของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม N=14			
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรส	มว	มคป	มส	มกค	มจก	มอช	มออ				
1. หน่วยงานของท่านอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผู้บริหารระดับใด																		
1.1 อธิการบดี																		1
1.2 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ		/																
1.3 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร																		
1.4 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา																		
1.5 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา	/				/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/		10
1.6 ผู้ช่วยอธิการบดี			/	/						/								3
2. หน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบมีการแบ่งสายการบังคับ บัญชาในลักษณะ																		
2.1 จากกอง → งาน → หน่วย																		
2.2 จากกอง → ฝ่าย → งาน							/				/							2
2.3 จากกอง → ฝ่าย										/			/	/	/			3
2.4 อื่น ๆ	/	/	/	/	/		/	/	/			/						9

จากตารางที่ 5 โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและ อาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันส่วนใหญ่มีหน่วยงานนี้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชา ของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา มีเพียง 3 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร และมหาวิทยาลัยสยาม ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ช่วย อธิการบดี และมีเพียงแห่งเดียวคือ มหาวิทยาลัยเกริก ที่อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรอง อธิการบดีฝ่ายวิชาการ ทั้งนี้มีเพียง 2 สถาบันเท่านั้นที่มีการแบ่งสายการบังคับบัญชาในลักษณะ กง—> ฝ่าย—>งาน คือ มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย และ 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยสยาม มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญและมหาวิทยาลัยเอเซียอาคเนย์มีลักษณะการแบ่ง สายงาน เป็น กง—>ฝ่าย นอกนั้นส่วนใหญ่จะอยู่ในลักษณะอื่น ๆ ที่มีหลายรูปแบบแตกต่างกัน เช่น มหาวิทยาลัยกรุงเทพแบ่งงานเป็น สาย—>ฝ่าย—>แผนก หมายถึง แผนกแนะแนวอยู่ ภายใต้การดูแลของฝ่ายบริการและอยู่ภายใต้สายกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์ แบ่งงานเป็น สำนัก—>แผนก—>หน่วย หมายถึง แผนกแนะแนวอยู่ภายใต้สำนักกิจการนัก ศึกษา และแบ่งงานออกเป็นหน่วยงานย่อย คือ หน่วยให้คำปรึกษา หน่วยข้อเสนอแนะ หน่วยจัดหา งาน หน่วยติดตามผล หน่วยธุรการ เป็นต้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 6 โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. หน่วยงานของท่านอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของ ผู้บริหารระดับใด		
1.1 อธิการบดี	-	-
1.2 รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	-	7.10
1.3 รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	-	-
1.4 รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	-	-
1.5 รองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา	100.00	71.40
1.6 ผู้ช่วยอธิการบดี	-	21.50
2. หน่วยงานที่ท่านรับผิดชอบมีการแบ่งสาย การบังคับบัญชาในลักษณะ		
2.1 จากกอง-> งาน-> หน่วย	76.50	-
2.2 จากกอง-> ฝ่าย-> งาน	5.90	14.30
2.3 จากกอง-> ฝ่าย	17.60	21.40
2.4 อื่น ๆ	-	64.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 6 โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ทุกสถาบันได้จัดโครงสร้างองค์กรการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และมีการแบ่งสายงานการบังคับบัญชาในลักษณะ "จากกอง—> งาน—> หน่วย มากที่สุดคือ ร้อยละ 76.50 รองลงมาเป็นการแบ่งสายงานในลักษณะจากกอง—> ฝ่าย ร้อยละ 17.60 และพบว่ามี การแบ่งสายงานในลักษณะ "กอง—> ฝ่าย—> งาน" น้อยที่สุด ร้อยละ 5.90

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน นั้น ผู้วิจัยพบว่า ส่วนใหญ่มีการจัดรูปแบบองค์กรให้อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ร้อยละ 71.40 รองลงมาอยู่ภายใต้บังคับบัญชาของผู้ช่วยอธิการบดี ร้อยละ 21.50 และอยู่ใต้บังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ เพียงร้อยละ 7.10 รวมทั้งมีการแบ่งสายงานการบังคับบัญชาในลักษณะจาก "กอง—> ฝ่าย" ร้อยละ 21.40 และมีการแบ่งสายงานในลักษณะจาก "กอง—> ฝ่าย—> งาน" น้อยสุดร้อยละ 14.30 นอกนั้น ส่วนใหญ่มีลักษณะการแบ่งสายงานเป็นแบบอื่น ๆ ซึ่งมีหลายรูปแบบแตกต่างกัน ร้อยละ 64.30

2.3 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 7 - 9

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 7 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส	
1. จำนวนบุคลากรในหน่วยงานของท่าน																	
1.1 จำนวน 1 คน							/										/
1.2 จำนวน 2-3 คน	/				/	/		/		/	/	/			/		
1.3 จำนวน 4-5 คน			/						/				/	/			
1.4 จำนวน 6-10 คน		/		/	/												
1.5 จำนวนมากกว่า 10 คนขึ้นไป																	
2. ระดับการศึกษาของบุคลากรส่วนใหญ่ในหน่วยงานของท่าน																	
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี																	
2.2 ระดับปริญญาตรี	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
2.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี			/				/		/	/							
3. สาขาวิชาที่บุคลากรในหน่วยงานสำเร็จการศึกษา																	
3.1 สาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนว การให้คำปรึกษา		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
3.2 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	/	/			/					/	/			/			
3.3 สาขาอื่น			/											/			
4. บุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ปัจจุบันอย่างไร																	
4.1 เลือกที่จะปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง			/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
4.2 ถูกโอนย้ายมาจากหน่วยงานอื่นโดยผู้บังคับบัญชา สั่งการ	/	/															

ตารางที่ 7 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ต่อ)

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17	
	จฬ	มก	มช	มช	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส		
5. ท่านคิดว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความรู้																			
ความสามารถครอบคลุมในด้าน																			
5.1 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม	/	/		/	/	/	/		/	/	/	/	/		/	/		13	
5.2 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16	
5.3 สามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชนได้เป็นอย่างดี	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	16	
5.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอเทป เครื่องโทรสาร	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16	
5.5 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ		/		/	/		/		/		/						/	7	
5.6 มีความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและติดตามประเมินผล	/	/	/	/	/		/	/		/	/		/				/	11	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 7 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ในด้านของจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน สถาบันส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรของงานนี้ 2-3 คน รองลงมาเป็นสถาบันที่มีบุคลากร 4-5 คน จำนวน 4 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี ส่วนสถาบันที่มีจำนวนบุคลากรน้อยที่สุดคือ 1 คน มี 2 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ในด้านของระดับการศึกษานั้น ส่วนใหญ่เกือบทุกสถาบันบุคลากรสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี แต่มี 5 สถาบัน ที่มีบุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศิลปากร มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ โดยสำเร็จการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนว การให้คำปรึกษาและบุคลากรเหล่านี้เข้าสู่ตำแหน่งโดยเลือกที่จะมาปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ ยกเว้น จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ที่บุคลากรถูกโอนย้ายมาจากหน่วยงานอื่นโดยผู้บังคับบัญชาสั่งการ สำหรับความรู้ ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน พบว่าเกือบทุกสถาบันบุคลากรมีความรู้ ความสามารถในการให้บริการปรึกษาได้ทั้ง ด้านการศึกษาและอาชีพ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี และการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ รองลงมาคือบุคลากรมีความสามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม ส่วนที่พบว่าบุคลากรมีความรู้ความสามารถน้อยที่สุดคือ ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ

ศูนย์วิทยพัชการ
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 8 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม N=14
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรส	มว	มศป	มส	มกค	มจก	มอช	มอ	
1. จำนวนบุคลากรในหน่วยงานของท่าน															
1.1 จำนวน 1 คน		/				/	/	/	/					/	6
1.2 จำนวน 2-3 คน										/	/	/			3
1.3 จำนวน 4-5 คน			/	/											2
1.4 จำนวน 6-10 คน	/				/								/		3
1.5 จำนวนมากกว่า 10 คนขึ้นไป															
2. ระดับการศึกษาของบุคลากรส่วนใหญ่ในหน่วยงานของท่าน															
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	/	/		/		/	/		/	/	/	/		/	1
2.2 ระดับปริญญาตรี													/		9
2.3 ระดับสูงกว่าปริญญาตรี			/		/		/						/		4
3. สาขาวิชาที่บุคลากรในหน่วยงานสำเร็จการศึกษา															
3.1 สาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนว การให้คำปรึกษา	/		/		/		/	/		/	/			/	8
3.2 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์		/		/		/			/			/	/		1
3.3 สาขาอื่น										/		/	/		6
4. บุคลากรเข้าสู่ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ปัจจุบันอย่างไร															
4.1 เลือกที่จะปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง	/		/	/	/	/	/		/	/	/	/	/		10
4.2 ถูกโอนย้ายมาจากหน่วยงานอื่นโดยผู้บังคับบัญชา สั่งการ		/					/	/		/				/	5

ตารางที่ 8 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน (ต่อ)

ประเด็น	สถาบัน														รวม
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มอบ	มพย	มรส	มว	มคป	มส	มกค	มจก	มอช	มออ	N=14
5. ท่านคิดว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความรู้ความสามารถครอบคลุมในด้าน															
5.1 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/		12
5.2 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	13
5.3 สามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/		/	/	12
5.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอเทป เครื่องโทรสาร	/		/	/	/	/		/	/	/			/		9
5.5 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ			/	/				/	/	/		/	/		7
5.6 มีความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและติดตามประเมินผล			/	/		/		/	/	/			/		7

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 8 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า ในด้านของจำนวนบุคลากรในหน่วยงาน สถาบันที่มีจำนวนบุคลากรของงานนี้ เพียง 1 คน มีมากที่สุดถึง 6 สถาบัน รองลงมา มีจำนวนบุคลากร 2-3 คน และ 6-10 คน อยู่ 3 สถาบัน และมีจำนวนระหว่าง 4-5 คน น้อยที่สุดเพียง 2 สถาบัน ในด้านของระดับการศึกษานั้น ส่วนใหญ่เกือบทุกสถาบัน บุคลากรสำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาคือบุคลากรที่สำเร็จการศึกษากว่าปริญญาตรี และที่สำเร็จการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีเพียงสถาบันเดียวคือ มหาวิทยาลัยเกริก บุคลากรเหล่านี้สำเร็จการศึกษาในสาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนวการให้คำปรึกษามากที่สุด รองลงมาคือสำเร็จในสาขาอื่น ๆ ส่วนสาขาที่สำเร็จมาน้อยที่สุดคือ สาขาสังคมศาสตร์และมานุษยศาสตร์ ซึ่งบุคลากรเหล่านี้เข้าสู่ตำแหน่ง โดยเลือกที่จะมาปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ และหลายสถาบันบุคลากรถูกโอนย้ายมาจากหน่วยงานอื่นโดยผู้บังคับบัญชาสั่งการ สำหรับความรู้ ความสามารถของบุคลากรในหน่วยงาน พบว่าเกือบทุกสถาบันบุคลากรมีความรู้ ความสามารถ ในการให้บริการปรึกษาได้ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพมากที่สุด รองลงมาคือ สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม และสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี ส่วนที่พบว่าบุคลากรมีความรู้ความสามารถน้อยที่สุดคือ ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ และมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 9 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. จำนวนบุคลากรในหน่วยงานของท่าน		
1.1 จำนวน 1 คน	11.80	42.80
1.2 จำนวน 2-3 คน	47.00	21.40
1.3 จำนวน 4-5 คน	23.50	14.30
1.4 จำนวน 6-10 คน	17.60	21.40
2. ระดับการศึกษาของบุคลากรส่วนใหญ่ ในหน่วยงานของท่าน		
2.1 ต่ำกว่าปริญญาตรี	-	7.10
2.2 ระดับปริญญาตรี	82.30	64.30
2.3 ระดับสูงกว่าปริญญา	17.70	28.60
3. สาขาที่บุคลากรในหน่วยงานสำเร็จการศึกษา		
3.1 สาขาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยา แนะแนว การให้คำปรึกษา	88.20	57.10
3.2 สาขาสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์	35.30	7.10
3.3 สาขาอื่น	11.80	42.80
4. บุคลากรส่วนใหญ่เข้าสู่ตำแหน่งงานที่ทำอยู่ปัจจุบันอย่างไร		
4.1 เลือกที่จะปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง	88.20	71.40
4.2 ถูกโอนย้ายมาจากหน่วยงานอื่นโดยผู้บังคับบัญชาสั่งการ	11.80	35.70
5. ท่านคิดว่าบุคลากรในหน่วยงานของท่านมีความรู้ ความสามารถครอบคลุมในด้าน		
5.1 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม	76.50	85.70
5.2 สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ	94.10	92.90
5.3 สามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐ และเอกชนได้เป็นอย่างดี	94.10	85.70
5.4 มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวิดีโอเทป เครื่องโทรสาร	94.10	64.30
5.5 มีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ	41.20	50.00
5.6 มีความรู้และความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัยและติดตามประเมินผล	64.70	50.00

จากตารางที่ 9 การบริหารงานด้านบุคลากรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในแต่ละสถาบัน มีจำนวนระหว่าง 2-3 คน มากที่สุด ร้อยละ 47.00 รองลงมาคือ 4-5 คน ร้อยละ 23.50 ส่วนจำนวนน้อยที่สุด คือ สถาบันละ 1 คน ร้อยละ 11.80 บุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 82.30 และสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาแนะแนว การให้คำปรึกษา รวมทั้งเข้าสู่ตำแหน่งงานโดยเลือกที่จะปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง ร้อยละ 88.20 บุคลากรที่ปฏิบัติงานเหล่านี้ มีความรู้ ความสามารถครอบคลุมด้านการให้บริการปรึกษาทางการศึกษาและอาชีพ ประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน และสามารถใช้เทคโนโลยีช่วยงานต่าง ๆ เช่น คอมพิวเตอร์ เครื่องฉายสไลด์ เครื่องเล่นวีดีโอเทป ฯ มากที่สุดร้อยละ 94.10 รองลงมาคือ สามารถให้บริการปรึกษาได้ทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม ร้อยละ 76.50 และมีทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ น้อยที่สุดร้อยละ 41.20

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในแต่ละสถาบัน มีจำนวน 1 คน มากที่สุด ร้อยละ 42.80 รองลงมาคือ 2-3 คน และ 6-10 คน ร้อยละ 21.40 ส่วนจำนวนน้อยที่สุด คือ สถาบันละ 4-5 คน ร้อยละ 14.30 บุคลากรส่วนใหญ่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 64.30 และสำเร็จการศึกษาในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้องกับจิตวิทยาแนะแนว การให้คำปรึกษา ร้อยละ 57.10 รวมทั้งเข้าสู่ตำแหน่งโดยเลือกที่จะปฏิบัติงานนี้ด้วยตนเอง ร้อยละ 71.40 บุคลากรที่ปฏิบัติงานเหล่านี้ มีความรู้ ความสามารถครอบคลุมด้านการให้บริการปรึกษา ด้านการศึกษาและอาชีพ มากที่สุด ร้อยละ 92.90 รองลงมาคือ สามารถให้บริการปรึกษาทั้งแบบเดี่ยวและกลุ่ม และสามารถประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชนได้เป็นอย่างดี ร้อยละ 85.70 ส่วนความรู้ความสามารถที่บุคลากรมีน้อยที่สุดคือ ทักษะในการใช้ภาษาต่างประเทศ และมีความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผล ร้อยละ 50.00

2.4 การบริหารงานด้านงบประมาณ ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 10 - 12

ตารางที่ 10 การบริหารงานด้านงบประมาณของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส		
1. หน่วยงานได้รับงบประมาณจากแหล่งใด																		
1.1 งบประมาณแผ่นดิน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	14
1.2 รายได้ของมหาวิทยาลัย	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	17
1.3 เงินทุนบริจาคจากหน่วยงานเอกชน				/	/							/		/				4
1.4 อื่น ๆ			/	/				/										3
2. การใช้งบประมาณในแต่ละปี (ไม่รวมถึงเงินเดือนและค่าตอบแทน)																		
2.1 1-10,000 บาท																/	/	2
2.2 10,001-30,000 บาท		/						/		/		/	/					5
2.3 30,001-50,000 บาท		/						/		/		/	/					2
2.4 50,001-70,000 บาท				/									/					1
2.5 70,001-90,000 บาท			/		/	/	/							/				7
2.6 90,000 บาท ขึ้นไป	/		/		/	/	/			/					/			7
3. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอหรือไม่																		
3.1 เพียงพอ	/									/	/	/						4
3.2 ไม่เพียงพอ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
4. ในกรณีไม่เพียงพอ มีวิธีดำเนินการอย่างไร																		
4.1 รณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ			/					/			/							3
4.2 ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า			/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	5
4.3 ขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	10
4.4 ยกเลิกโครงการที่จะดำเนินงานนั้น		/								/		/	/					4
4.5 ดำเนินงานไม่ครบทั้งโครงการ	/	/				/			/						/			5

จากตารางที่ 10 การบริหารงานด้านงบประมาณ ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่าทุกสถาบันมีแหล่งการจัดสรรงบประมาณมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย รองลงมาได้รับจัดสรรมาจากงบประมาณแผ่นดิน นอกนั้นมีเพียงบางสถาบัน ที่ได้รับจัดสรรจากเงินบริจาคจากหน่วยงานเอกชน และอื่น ๆ สำหรับการใช้งบประมาณ ในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในแต่ละปี จำนวนงบประมาณที่ใช้มากกว่า 90,000 บาทขึ้นไป มีมากที่สุด ถึง 7 สถาบัน รองลงมาคือ สถาบันที่ใช้งบประมาณระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท 5 สถาบัน และสถาบันที่ใช้งบประมาณระหว่าง 70,001-90,000 บาท พบว่ามีเพียงแห่งเดียว คือ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ทั้งนี้ งบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้น สถาบันส่วนใหญ่เห็นว่าจำนวนไม่เพียงพอ จำนวน 13 สถาบัน และเห็นว่ามีจำนวนเพียงพอ จำนวน 4 สถาบัน สำหรับกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ จะใช้วิธีการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ มากที่สุด ถึง 10 สถาบัน รองลงมาคือ ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า และดำเนินงานไม่ครบทั้งโครงการ 5 สถาบัน และใช้วิธีรณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ น้อยที่สุด คือ มีเพียง 3 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยนเรศวร และมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 11 การบริหารงานด้านงบประมาณของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรล	มว	มศป	มส	มกค	มจก	มอช	มออ	N=14
1. หน่วยงานได้รับงบประมาณจากแหล่งใด															
1.1 งบประมาณแผ่นดิน			/		/	/	/		/	/	/		/	/	10
1.2 รายได้ของมหาวิทยาลัย	/		/						/	/	/		/	/	10
1.3 เงินทุนบริจาคจากหน่วยงานเอกชน		/		/				/				/			4
1.4 อื่น ๆ		/		/				/				/			4
2. การใช้งบประมาณในแต่ละปี (ไม่รวมถึงเงินเดือนและค่าตอบแทน)		/													1
2.1 1-10,000 บาท		/													1
2.2 10,001-30,000 บาท							/		/		/				3
2.3 30,001-50,000 บาท															0
2.4 50,001-70,000 บาท															0
2.5 70,001-90,000 บาท			/		/	/									3
2.6 90,000 บาท ขึ้นไป	/			/				/		/		/	/	/	7
3. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอหรือไม่															
3.1 เพียงพอ	/		/	/	/	/	/	/	/		/		/	/	9
3.2 ไม่เพียงพอ		/						/		/		/			5
4. ในกรณีไม่เพียงพอ มีวิธีดำเนินการอย่างไร															
4.1 รณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ							/				/				2
4.2 ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า						/		/	/	/	/		/		6
4.3 ขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ								/							1
4.4 ยกเลิกโครงการที่จะดำเนินงานนั้น															0
4.5 ดำเนินงานไม่ครบทั้งโครงการ															0

จากตารางที่ 11 การบริหารงานด้านงบประมาณ ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันส่วนใหญ่มีแหล่งการจัดสรรงบประมาณมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย นอกนั้นมีเพียงบางสถาบัน ที่ได้รับจัดสรรจากเงินอื่น ๆ สำหรับการใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการต่าง ๆ ในแต่ละปี จำนวนงบประมาณที่ใช้มากกว่า 90,000 บาทขึ้นไป มีมากที่สุด ถึง 7 สถาบัน รองลงมาใช้งบประมาณระหว่าง 30,001 - 50,000 บาท และ 70,001 - 90,000 บาท 3 สถาบัน และการใช้งบประมาณระหว่าง 1-10,000 บาท พบว่ามีเพียงแห่งเดียว คือ มหาวิทยาลัยเกริก ทั้งนี้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้น สถาบันส่วนใหญ่ เห็นว่ามีจำนวนเพียงพอ จำนวน 9 สถาบัน และเห็นว่าไม่เพียงพอจำนวน 5 สถาบัน สำหรับกรณีที่ งบประมาณไม่เพียงพอ จะใช้วิธีการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ มากที่สุด ถึง 6 สถาบัน และ 2 สถาบัน ใช้วิธีของความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า แต่มีเพียงสถาบันเดียวที่ ยกเลิกโครงการนั้นคือ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 12 การบริหารงานด้านงบประมาณของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. หน่วยงานได้รับงบประมาณจากแหล่งใด		
1.1 งบประมาณแผ่นดิน	82.30	—
1.2 รายได้ของมหาวิทยาลัย	100.00	71.40
1.3 เงินทุนบริจาคจากหน่วยงานเอกชน	23.50	—
1.4 อื่น ๆ	17.60	28.60
2. การใช้งบประมาณในแต่ละปี (ไม่รวมถึงเงินเดือนและค่าตอบแทน)		
2.1 1-10,000 บาท	—	7.10
2.2 10,000-30,000 บาท	11.80	—
2.3 30,001-50,000 บาท	29.40	21.40
2.4 50,001-70,000 บาท	11.80	—
2.5 70,001-90,000 บาท	5.90	21.40
2.6 90,000 บาท ขึ้นไป	41.20	50.00
3. งบประมาณที่ได้รับจัดสรรเพียงพอหรือไม่		
3.1 เพียงพอ	23.50	64.30
3.2 ไม่เพียงพอ	76.50	35.70
4. ในกรณีไม่เพียงพอมีวิธีดำเนินการอย่างไร		
4.1 รณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ	17.60	—
4.2 ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า	29.40	14.30
4.3 ขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ	58.80	42.80
4.4 ยกเลิกโครงการที่จะดำเนินงานนั้น	23.50	7.10
4.5 ดำเนินงานไม่ครบทั้งโครงการ	29.40	—

จากตารางที่ 12 การบริหารงานด้านงบประมาณของการจัดบริการแนะแนวการศึกษา และอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ทุกสถาบันมีแหล่งการจัดสรรงบประมาณ สำหรับดำเนินการมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย รองลงมาได้รับจัดสรรจากงบประมาณแผ่นดิน ร้อยละ 82.30 และได้รับจากแหล่งอื่น ๆ น้อยที่สุด ร้อยละ 17.60 โดยมีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานในแต่ละปี มากกว่า 90,000 บาทต่อปี มากที่สุด ร้อยละ 41.20 รองลงมามีการใช้งบประมาณ ระหว่าง 30,001-50,000 บาทต่อปี ร้อยละ 29.40 และที่ใช้ น้อยที่สุดคือ 70,001 - 90,000 บาท ร้อยละ 5.90 สำหรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้น สถาบันส่วนใหญ่เห็นว่า มีจำนวนไม่เพียงพอ ร้อยละ 76.50 และในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ หน่วยงานจะใช้วิธีดำเนินการโดย การขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ มากที่สุดร้อยละ 58.80 รองลงมา คือ ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า และ ดำเนินการไม่ครบทั้งโครงการ ร้อยละ 29.40 วิธีที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ การรณรงค์หารายได้ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ ร้อยละ 17.60

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันมีแหล่งการจัดสรรงบประมาณ สำหรับดำเนินการมาจากรายได้ของมหาวิทยาลัย มากที่สุดร้อยละ 71.40 และจัดสรรมาจากรายได้ อื่น ๆ ร้อยละ 28.60 โดยมีการใช้งบประมาณในการดำเนินงานในแต่ละปี มากกว่า 90,000 บาท ต่อปี มากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมามีการใช้งบประมาณระหว่าง 30,001-50,000 และ 70,001 - 90,000 บาท ต่อปี ร้อยละ 21.40 สำหรับงบประมาณที่ได้รับจัดสรรนั้น สถาบันส่วนใหญ่เห็นว่าเพียง พอ ร้อยละ 64.30 และในกรณีที่งบประมาณไม่เพียงพอ หน่วยงานจะใช้วิธีดำเนินการโดย การขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณอื่นมาดำเนินการ ร้อยละ 42.80 รองลงมา คือ ขอความอนุเคราะห์จาก หน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่า ร้อยละ 14.30 วิธีที่ดำเนินการน้อยที่สุด คือ ยกเลิกที่จะดำเนินงาน นั้น ร้อยละ 7.10

2.5 การบริหารงานด้านสถานที่ ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ในตารางที่ 13 - 15

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 13 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มข	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส	
1. หน่วยงานของท่านมีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นอย่างไร																		
1.1 เป็นเอกเทศ		/	/	/	/		/			/	/	/		/				
1.2 อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น	/					/		/	/				/		/	/	/	
2. สถานที่ปฏิบัติงานมีบริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม ใดบ้าง																		
2.1 บริเวณรับแขก	/	/	/	/			/		/	/	/	/	/	/	/			12
2.2 ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว	/	/	/	/	/		/		/	/	/	/	/	/				12
2.3 ห้องให้คำปรึกษากลุ่ม	/			/	/		/		/	/		/			/			8
2.4 ห้องทำแบบทดสอบ		/	/	/	/		/		/	/		/		/	/			6
2.5 ห้องสมุดอาชีพ	/	/		/		/	/		/	/	/	/	/	/	/			13
2.6 ห้องสำหรับดูโทรทัศน์ วิดีโอเทป สไลด์	/			/			/					/						4
2.7 ห้องฝึกอบรม/ห้องประชุม	/								/		/	/			/			5
2.8 ห้องสัมภาษณ์สำหรับหน่วยธุรกิจที่จะมาคัดเลือก นิสิตนักศึกษา	/		/	/	/		/		/	/	/	/			/			9
3. สถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานได้รับการตกแต่ง ทั้งภายในและภายนอกให้เป็นที่สนใจของนิสิต นักศึกษามากเพียงใด																		
3.1 จัดทำอย่างสวยงาม				/				/						/				3
3.2 จัดทำเป็นปกติธรรมดา	/	/	/		/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
3.3 ไม่ได้จัดทำเลย																/		1

ตารางที่ 13 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (ต่อ)

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส		
4. หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ประเภทใดบ้าง																		
4.1 เครื่องโทรศัพท์สายตรง	/		/	/	/	/	/	/	/				/					8
4.2 เครื่องรับโทรศัพท์สายฟวง		/	/	/	/	/	/	/	/		/		/	/				11
4.3 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์			/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/				12
4.4 เครื่องโทรสาร				/	/	/	/	/	/								/	5
4.5 เครื่องรับโทรทัศน์	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/			/			/	/	14
4.6 เครื่องเล่นวีดีโอเทป		/	/	/	/	/	/	/	/	/			/			/	/	11
4.7 เครื่องฉายสไลด์	/			/	/	/	/	/	/	/						/	/	9
5. ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพ																		
5.1 ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงาน	/		/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/	/	/	/	14
5.2 เจาะบางหน่วยแยกออกไปอยู่สถานที่อื่น		/							/	/								4
5.3 กระจายทุกหน่วยงานตามสถานที่ต่าง ๆ																		
6. สถานที่ปฏิบัติงานของท่านอยู่ในบริเวณที่นิสิต นักศึกษา มาใช้บริการสะดวก ประการใด																		
6.1 อยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	/						/			/		/			/			5
6.2 อยู่ใกล้บริเวณโรงอาหารนิสิตนักศึกษา			/											/		/		3
6.3 อยู่ในอาคารที่ปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา	/	/				/		/	/	/		/	/	/	/	/	/	11
6.4 อยู่ใกล้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย										/								1
6.5 อยู่ในอาคารอื่น				/	/													2

จากตารางที่ 13 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ในประเด็นของสถานที่ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า สถานที่ปฏิบัติงานนั้นทั้งตั้งอยู่เป็นเอกเทศ และอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น ในจำนวนที่เกือบเท่ากัน และสถานที่ปฏิบัติงานมีบริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม "ห้องสมุดอาชีพ" มากที่สุด ถึง 13 สถาบัน รองลงมา คือ "บริเวณรับแขก" และ "ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว" จำนวน 12 สถาบัน ส่วนบริเวณที่จัดกิจกรรมที่น้อยที่สุด คือ "ห้องสำหรับดูโทรทัศน์ วิดีโอเทป สไลด์" ซึ่งมีเพียง 4 สถาบัน สำหรับการตกแต่งสถานที่ให้เป็นที่สนใจของนิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่จะตกแต่งเป็นปกติธรรมดา มีจำนวน 13 สถาบัน รองลงมาคือ จัดทำอย่างสวยงาม 3 สถาบัน และไม่ได้จัดทำเลยคือ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีเพียงแห่งเดียว ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงาน พบว่าเครื่องรับโทรทัศน์ มีมากที่สุดถึง 14 สถาบัน รองลงมาคือ เครื่องรับโทรทัศน์สายพ่วง และเครื่องเล่นวีดิโอเทป มีจำนวน 11 สถาบัน อุปกรณ์ที่มีน้อยที่สุด คือ เครื่องโทรสาร มีเพียง 5 สถาบัน ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงาน ส่วนที่ตั้งของหน่วยงานเป็นบริเวณที่นิสิตนักศึกษามาใช้บริการได้สะดวก ส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในอาคารปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา จำนวน 11 สถาบัน รองลงมาตั้งอยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 5 สถาบัน และอยู่ใกล้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย มีเพียง 1 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 14 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรส	มว	มคป	มส	มกค	มอก	มอช	มออ	N=14
1. หน่วยงานของท่านมีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นอย่างไร															
1.1 เป็นเอกเทศ			/		/			/			/	/	/		6
1.2 อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น	/	/		/		/	/		/	/				/	8
2. สถานที่ปฏิบัติงานมีบริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม															
โดบ้าง															
2.1 บริเวณรับแขก	/	/	/	/		/		/	/	/			/	/	10
2.2 ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว	/	/	/		/	/	/		/		/		/		9
2.3 ห้องให้คำปรึกษากลุ่ม	/	/			/	/					/		/	/	7
2.4 ห้องทำแบบทดสอบ							/				/				1
2.5 ห้องสมุดอาชีพ	/		/		/		/	/			/		/		7
2.6 ห้องสำหรับดูโทรทัศน์วิดีโอเทป สไลด์										/			/		2
2.7 ห้องฝึกอบรมห้องประชุม		/								/	/		/		3
2.8 ห้องสัมภาษณ์สำหรับหน่วยธุรกิจที่จะมาคัดเลือก นิสิตนักศึกษา		/	/				/			/	/		/		6
3. สถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานได้รับการตกแต่ง ทั้งภายในและภายนอกให้เป็นที่สนใจของนิสิต นักศึกษามากเพียงใด												/			
3.1 จัดทำอย่างสวยงาม															1
3.2 จัดทำเป็นปกติธรรมดา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	/	11
3.3 ไม่ได้จัดทำเลย						/				/					2

ตารางที่ 14 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน (ต่อ)

ประเด็น	สถาบัน														รวม N=14
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรต	มว	มคป	มส	มกค	มจก	มอช	มออ	
4. หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ประเภทใดบ้าง															
4.1 เครื่องโทรศัพท์สายตรง			/							/		/			3
4.2 เครื่องรับโทรศัพท์สายฟ่วง	/	/		/			/		/		/		/	/	8
4.3 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์		/	/	/	/					/			/		6
4.4 เครื่องโทรสาร													/		1
4.5 เครื่องรับโทรทัศน์				/		/				/			/	/	5
4.6 เครื่องเล่นวีดีโอเทป										/			/	/	3
4.7 เครื่องฉายสไลด์														/	1
5. ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนว การศึกษาและอาชีพ															
5.1 ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงาน		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	11
5.2 เฉพาะบางหน่วยแยกออกไปอยู่สถานที่อื่น	/							/			/				3
5.3 กระจายทุกหน่วยงานตามสถานที่ต่าง ๆ															
6. สถานที่ปฏิบัติงานของท่านอยู่ในบริเวณที่นิสิต นักศึกษา มาใช้บริการสะดวก ประการใด															
6.1 อยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	/			/		/	/	/	/					/	7
6.2 อยู่ใกล้บริเวณโรงอาหารนิสิตนักศึกษา				/				/		/	/			/	5
6.3 อยู่ในอาคารที่ปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา		/	/									/			3
6.4 อยู่ใกล้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย					/				/						2
6.5 อยู่ในอาคารอื่น													/		1

จากตารางที่ 14 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ในประเด็นของสถานที่ปฏิบัติงาน ผู้วิจัยพบว่า สถานที่ปฏิบัติงานนั้น ทั้งตั้งอยู่เป็นเอกเทศ และอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น ในจำนวนที่ใกล้เคียงกัน และสถานที่ปฏิบัติงานมีบริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม บริเวณรับแขกมากที่สุด ถึง 10 สถาบัน รองลงมาจัดเป็นห้องให้คำปรึกษาเดียว 9 สถาบัน ส่วนบริเวณจัดกิจกรรมที่น้อยที่สุด คือ "ห้องทำแบบทดสอบ" มีเพียงสถาบันเดียว คือ มหาวิทยาลัยรังสิต สำหรับการตกแต่งสถานที่ให้เป็นที่สนใจของนิสิตนักศึกษา ส่วนใหญ่จะตกแต่งเป็นปกติธรรมดา มีจำนวน 11 สถาบัน รองลงมาคือ ไม่ได้จัดทำเลย 2 สถาบัน และมีเพียงสถาบันเดียวที่จัดทำอย่างสวยงามคือ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงาน พบว่า เครื่องรับโทรศัพท์สายพวง มีมากที่สุด ถึง 8 สถาบัน รองลงมาคือ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ มี 6 สถาบัน และอุปกรณ์ที่มีน้อยที่สุด คือ เครื่องโทรสารและเครื่องฉายสไลด์ มีเพียงสถาบันเดียว ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่าส่วนใหญ่ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงาน ส่วนที่ตั้งของหน่วยงานเป็นบริเวณที่นิสิตนักศึกษามาใช้บริการได้สะดวกนั้น ส่วนใหญ่ ตั้งอยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา 7 สถาบัน รองลงมาอยู่ใกล้บริเวณโรงอาหารนิสิตนักศึกษา จำนวน 5 สถาบัน และอยู่ในอาคารอื่น ๆ 1 สถาบัน คือ มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 15 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. หน่วยงานของท่านมีสถานที่ปฏิบัติงาน เป็นอย่างไร		
1.1 เป็นเอกเทศ	52.90	42.80
1.2 อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น	47.00	57.10
2. สถานที่ปฏิบัติงานมีบริเวณเพียงพอสำหรับ กิจกรรมใดบ้าง		
2.1 บริเวณรับแขก	70.60	71.40
2.2 ห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว	70.60	64.30
2.3 ห้องให้คำปรึกษากลุ่ม	47.00	50.00
2.4 ห้องทำแบบทดสอบ	35.30	7.10
2.5 ห้องสมุดอาชีพ	76.50	50.00
2.6 ห้องสำหรับดูโทรทัศน์ วีดิโอเทป สไลด์	23.50	14.30
2.7 ห้องฝึกอบรม/ห้องประชุม	29.40	21.40
2.8 ห้องสัมภาษณ์สำหรับหน่วยธุรกิจที่จะมา คัดเลือกนิสิตนักศึกษา	52.90	42.80
3. สถานที่ปฏิบัติงานของหน่วยงานได้รับการ ตกแต่งทั้งภายในและภายนอกให้เป็นที่สนใจ ของนิสิตนักศึกษามากเพียงใด		
3.1 จัดทำอย่างสวยงาม	17.60	7.10
3.2 จัดทำเป็นปกติธรรมดา	76.50	78.60
3.3 ไม่ได้จัดทำเลย	5.90	14.30

ตารางที่ 15 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา (ต่อ)

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
4. หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ประเภท		
ไต่บ้าง		
4.1 เครื่องโทรศัพท์สายตรง	47.00	21.40
4.2 เครื่องรับโทรศัพท์สายพวง	64.70	57.10
4.3 เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์	70.60	42.80
4.4 เครื่องโทรสาร	29.40	7.10
4.5 เครื่องรับโทรทัศน์	82.30	35.70
4.6 เครื่องเล่นวีดิทัศน์	64.70	21.40
4.8 เครื่องฉายสไลด์	52.90	7.10
5. ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงาน		
แนะแนวการศึกษาและอาชีพ		
5.1 ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงาน	82.30	78.60
5.2 เฉพาะบางหน่วยแยกออกไปอยู่สถานที่อื่น	23.50	21.40
5.3 กระจายทุกหน่วยงานตามสถานที่ต่าง ๆ	—	—
6. สถานที่ปฏิบัติงานของท่านอยู่ในบริเวณที่นิสิต		
นักศึกษา มาใช้บริการสะดวก ประการใด		
6.1 อยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา	29.40	50.00
6.2 อยู่ใกล้บริเวณโรงอาหารนิสิตนักศึกษา	17.60	35.70
6.3 อยู่ในอาคารที่ปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา	64.70	21.40
6.4 อยู่ใกล้ห้องสมุดมหาวิทยาลัย	5.90	14.30
6.5 อยู่ในอาคารอื่น	11.80	7.10

จากตารางที่ 15 การบริหารงานด้านสถานที่ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยพบว่า ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถานที่ปฏิบัติงาน มีสถานที่ที่เป็นเอกเทศร้อยละ 52.90 และมี บริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม โดยจัดเป็น "ห้องสมุดอาชีพ" มากที่สุด ร้อยละ 76.50 รองลงมาจัดเป็น "บริเวณรับแขก" และ "ห้องปรึกษาเดี่ยว" ร้อยละ 70.60 และใช้จัดเป็นห้องสำหรับดูโทรทัศน์วิดีโอ และฉายสไลด์ น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 23.50 ในส่วนของการตกแต่งสถานที่ให้เป็นที่สนใจของนิสิตนักศึกษา นั้น มีการจัดเป็นปกติธรรมดา มากที่สุดร้อยละ 76.50 และมี อุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงาน มากที่สุด คือ เครื่องรับโทรทัศน์ ร้อยละ 82.30 รองลงมาคือ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 70.60 และน้อยที่สุด คือ เครื่องโทรสาร ร้อยละ 29.40 ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่า ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงานมากที่สุด ร้อยละ 82.30 และที่ตั้งของหน่วยงานเป็นบริเวณที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการได้สะดวก โดยตั้งอยู่ในอาคารที่ปฏิบัติงานของกองกิจการนิสิตนักศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 64.70 รองลงมาตั้งอยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา ร้อยละ 28.40 และตั้งอยู่ใกล้ห้องสมุด น้อยที่สุด ร้อยละ 5.90

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่าสถานที่ในการปฏิบัติงานของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ มีสถานที่ที่อยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นร้อยละ 57.10 และมี บริเวณเพียงพอสำหรับกิจกรรม โดยจัดเป็น "บริเวณรับแขก" มากที่สุด ร้อยละ 71.40 รองลงมาใช้ เป็นห้องปรึกษาเดี่ยว ร้อยละ 64.30 และใช้จัดเป็นห้องทำแบบทดสอบ น้อยที่สุดเพียงร้อยละ 7.10 ในส่วนของการตกแต่งสถานที่ให้เป็นที่สนใจของนิสิตนักศึกษา นั้น มีการจัดเป็นปกติธรรมดา มากที่สุดร้อยละ 78.60 และมีอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงาน มากที่สุด คือ เครื่องรับโทรทัศน์สายพวง ร้อยละ 57.10 รองลงมาคือ ไมโครคอมพิวเตอร์ ร้อยละ 42.80 และน้อยที่สุด คือ เครื่องโทรสาร และเครื่องฉายสไลด์ ร้อยละ 7.10 ลักษณะที่ตั้งของหน่วยงานย่อยในงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพ พบว่า ตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกันทุกหน่วยงานมากที่สุด ร้อยละ 78.60 และที่ตั้งของหน่วยงานเป็นบริเวณที่นิสิตนักศึกษาใช้บริการได้สะดวก โดยตั้งอยู่ในอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา มากที่สุด ร้อยละ 50.00 รองลงมาตั้งอยู่ใกล้บริเวณโรงอาหารนิสิตนักศึกษา และตั้งอยู่ในอาคารอื่น น้อยที่สุด ร้อยละ 7.10

2.6 ประเภทของบริการที่จัดให้นิสิตนักศึกษา ผลการดำเนินงานในการพัฒนา นิสิตนักศึกษาและปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงาน ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้แสดงไว้ใน ตารางที่ 16 - 18

ตารางที่ 16 ประเภทของบริการที่จัดให้กับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ประเด็น	สถาบัน																	รวม N=17
	จฬ	มก	มช	มข	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส	
1. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15
2. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16
3. บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	16
4. บริการทดสอบทุกประเภทที่เป็นเอกสาร	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	8
5. บริการห้องสมุดอาชีพ หรือคลังอาชีพหรือมุมอาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	14
6. บริการข่าวสารเผยแพร่สำหรับรายบุคคล เช่น จุลสาร แผ่นพับ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15
7. บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติด ประกาศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	17
8. บริการจัดหางานชั่วคราวระหว่างศึกษาในสถาบัน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15
9. บริการจัดหางานสำหรับนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จ การศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15
10. จัดงานวันอาชีพ วันนัดพบแรงงาน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
11. ฝึกอบรม การประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการศึกษา ต่อและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	15
12. จัดประชุมนิเทศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	14
13. จัดนิเทศนิเทศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	2
14. จัดปัจฉิมนิเทศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	11
15. บริการด้านทุนการศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13

จากตารางที่ 16 ประเภทของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่จัดให้กับนิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า สถาบันส่วนใหญ่จัดบริการให้นิสิตนักศึกษา หลายประเภทครอบคลุมด้านการให้คำปรึกษา บริการข้อสนเทศ บริการจัดหางาน การฝึกอบรม การปฐมนิเทศ และบริการด้านทุนการศึกษา ทั้งนี้ประเภทของบริการที่ทุกสถาบันจัดให้นิสิตนักศึกษา คือ บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ รองลงมา คือ บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพและ "บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ" จำนวน 16 สถาบัน สำหรับประเภทของบริการที่สถาบันจัดน้อยที่สุด คือ "จัดมัชฌิมนิเทศ" จำนวน 2 สถาบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 17 ประเภทของบริการที่จัดให้กับนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของเอกชน

ประเด็น	สถาบัน														รวม N=14
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรส	มว	มศป	มส	มกค	มจก	มอช	มอ	
1. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	14
2. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
3. บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	13
4. บริการทดสอบทุกประเภทที่เป็นเอกสาร	/				/	/		/			/				5
5. บริการห้องสมุดอาชีพ หรือคลังอาชีพหรือมุมอาชีพ	/		/		/		/		/		/		/		7
6. บริการข่าวสารเผยแพร่สำหรับรายบุคคล เช่น จุลสาร แผ่นพับ	/	/	/		/	/			/	/	/		/	/	10
7. บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติด ประกาศ	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	14
8. บริการจัดหางานชั่วคราวระหว่างศึกษาในสถาบัน	/	/	/	/	/	/		/	/	/	/		/	/	12
9. บริการจัดหางานสำหรับนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จ การศึกษา	/		/	/	/	/	/	/	/	/	/		/	/	12
10. จัดงานวันอาชีพ วันนัดพบแรงงาน	/		/	/	/	/	/	/	/		/		/	/	11
11. นิทรรศการ การประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการศึกษา ต่อและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	/	/	/	/	/	/	/				/		/	/	10
12. จัดปฐมนิเทศ		/	/	/	/	/	/							/	7
13. จัดมัชฌิมนิเทศ							/								1
14. จัดปัจฉิมนิเทศ		/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	11
15. บริการด้านทุนการศึกษา	/	/	/			/	/	/	/			/		/	9

จากตารางที่ 17 ประเภทของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดบริการให้นักศึกษาหลายประเภท ครอบคลุมด้านการให้คำปรึกษา บริการข้อสนเทศ บริการจัดหางาน การฝึกอบรม ปัจฉิมนิเทศ และบริการด้านทุนการศึกษา ทั้งนี้ประเภทของบริการที่ทุกสถาบันจัดให้นักศึกษาคือ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา และบริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ รองลงมา คือ การบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และบริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคมและอื่น ๆ จำนวน 13 สถาบัน สำหรับประเภทของบริการที่สถาบันจัดน้อยที่สุด คือ จัดมัชฌิมนิเทศ จำนวน 1 สถาบัน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 18 ประเภทของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่จัดให้กับนิสิต
นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าร้อยละ	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา	88.20	92.90
2. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	94.10	92.90
3. บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคมและอื่น ๆ	94.10	85.70
4. บริการทดสอบทุกประเภทที่เป็นเอกสาร	47.00	35.70
5. บริการห้องสมุดอาชีพ หรือคลังอาชีพหรือมุมอาชีพ	82.30	50.00
6. บริการข่าวสารเผยแพร่สำหรับรายบุคคล เช่น จุลสาร แผ่นพับ	88.20	71.40
7. บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ	100.00	100.00
8. บริการจัดหางานชั่วคราวระหว่างศึกษาในสถาบัน	88.20	85.70
9. บริการจัดหางานสำหรับนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา	88.20	85.70
10. จัดงานวันอาชีพ วันนัดพบแรงงาน	82.30	50.00
11. ฝึกอบรม การประชุม สัมมนา เกี่ยวกับการศึกษาต่อและ การเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	88.20	71.40
12. จัดปฐมนิเทศ	82.30	50.00
13. จัดมัชฌิมนิเทศ	11.80	7.10
14. จัดปัจฉิมนิเทศ	64.70	78.60
15. บริการด้านทุนการศึกษา	76.50	64.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 18 ประเภทของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ที่จัดให้กับนิสิต นักศึกษา ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า สถาบันส่วนใหญ่จัดบริการให้นิสิตนักศึกษา หลายประเภทครอบคลุมด้านการให้คำปรึกษา บริการข้อสนเทศ บริการจัดหางาน การฝึกอบรม การปฐมนิเทศ และบริการด้านทุนการศึกษา ทั้งนี้ประเภทของบริการที่ทุกสถาบันจัดให้นิสิตนักศึกษา คือ บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ รองลงมา คือ การบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ และบริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ ร้อยละ 94.10 ประเภทของบริการที่จัดน้อยที่สุด คือ "จัดมัชฌิมนิเทศ" ร้อยละ 11.80

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันส่วนใหญ่จัดบริการให้นิสิตนักศึกษาหลายประเภทครอบคลุมด้านการให้คำปรึกษา บริการข้อสนเทศ บริการจัดหางาน การฝึกอบรม ปัจฉิมนิเทศและบริการด้านทุนการศึกษา ทั้งนี้ประเภทของบริการที่ทุกสถาบันจัดให้นิสิตนักศึกษา คือ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา และ บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ รองลงมา คือ "การบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ" และ บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคมและอื่น ๆ ร้อยละ 92.90 และประเภทของบริการที่สถาบันจัดน้อยที่สุด คือ "จัดมัชฌิมนิเทศ" ร้อยละ 7.10

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 19 ผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษา ของการจัดบริการแนะแนว
การศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. นิสิตนักศึกษาได้รู้จักตนเองมากขึ้นทุกด้าน	3.20	3.00
2. นิสิตนักศึกษาเลือกสาขาวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ	2.90	3.10
3. พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา	2.80	2.80
4. พัฒนาด้านการปรับตัวและควบคุมอารมณ์	3.50	2.90
5. พัฒนาศักยภาพและสร้างความเชื่อมั่นในตนเอง	3.80	3.30
6. ช่วยแก้ปัญหาความคับข้องใจในปัญหาส่วนตัว	3.90	3.40
7. นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับ การสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน	4.20	3.50
8. นิสิตนักศึกษาได้รับความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น	3.80	3.40
9. นิสิตนักศึกษามีความรู้เกี่ยวกับอาชีพและสามารถเลือก ประกอบอาชีพได้ตรงกับความถนัดความชอบของตนเอง	3.50	3.30
10. นิสิตนักศึกษาได้ประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว	3.70	4.10
11. นิสิตนักศึกษาได้เข้าทำงานทันทีที่สำเร็จการศึกษา	3.90	3.30
12. นิสิตนักศึกษามีจุดมุ่งหมายและความเข้าใจในชีวิต และมีการวางแผนเข้าสู่อาชีพ	3.30	3.30
13. นิสิตนักศึกษาสามารถศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่าง เต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากได้รับทุนอุดหนุนการศึกษา	3.60	2.90

จากตารางที่ 19 ผลการดำเนินงานในการพัฒนานิสิตนักศึกษาของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นที่ว่า นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน ($\bar{x} = 4.20$) และรองลงมาคือประเด็นที่ว่า ช่วยแก้ปัญหาความคับข้องใจในปัญหาส่วนตัว และนิสิตนักศึกษาได้เข้าทำงานทันทีที่สำเร็จการศึกษา ($\bar{x} = 3.90$) ส่วนประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่า มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลางมี 2 ประเด็นคือ ประเด็นที่ว่า นิสิตนักศึกษาเลือกสาขาวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ ($\bar{x} = 2.90$) และพัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 2.80$)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่าโดยเฉลี่ยแล้ว ผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อผลการดำเนินงาน ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นที่ว่า นิสิตนักศึกษาได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว ($\bar{x} = 4.10$) และรองลงมาในประเด็นที่ว่า นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน ($\bar{x} = 3.50$) ส่วนประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่า มีผลการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยต่ำ คือประเด็นที่ว่า พัฒนาด้านการปรับตัวและควบคุมอารมณ์ และนิสิตนักศึกษาสามารถศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ เนื่องจากได้รับทุนอุดหนุนการศึกษา ($\bar{x} = 2.90$) และประเด็นที่ว่า พัฒนาทักษะการเรียนรู้ของนิสิตนักศึกษา ($\bar{x} = 2.80$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 20 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ
ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	ค่าเฉลี่ย (\bar{X})	
	สถาบันของรัฐ (N=17)	สถาบันเอกชน (N=14)
1. การสนับสนุนของผู้บริหารระดับสูง	2.50	2.80
2. จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน	3.50	3.50
3. คุณสมบัติ ความรู้ ความสามารถของบุคลากร	2.80	2.70
4.ขวัญและกำลังใจของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน	2.60	2.70
5. งบประมาณในการดำเนินงาน	3.10	2.30
6. สถานที่ปฏิบัติงาน	3.40	2.70
7. สถานที่ให้บริการ	3.50	2.80
8. ข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ	2.50	2.80
9. แบบทดสอบชนิดต่าง ๆ	3.20	3.40
10. จำนวนเงินทุนที่จะจัดสรรให้กับนิสิตนักศึกษา	2.70	2.80
11. อุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ช่วยในการให้บริการ	3.10	2.80
12. ความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในสถาบัน	2.20	2.80
13. ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก	2.40	2.50

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 20 ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกือบทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นเกี่ยวกับ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และสถานที่ให้บริการ ($\bar{x} = 3.50$) และรองลงมาคือ ประเด็นเกี่ยวกับสถานที่ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.40$) ส่วนประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับน้อย คือประเด็นเกี่ยวกับความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ($\bar{x} = 2.40$) และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภายในสถาบัน ($\bar{x} = 2.20$)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วผู้ปฏิบัติงานมีความคิดเห็นต่อปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกือบทุกประเด็น อยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุดในประเด็นเกี่ยวกับ จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงาน ($\bar{x} = 3.50$) และรองลงมาคือประเด็นเกี่ยวกับแบบทดสอบชนิดต่าง ๆ ($\bar{x} = 3.40$) ส่วนประเด็นที่ผู้ปฏิบัติงานเห็นว่าเป็นปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานในระดับน้อย คือประเด็นเกี่ยวกับ ความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก ($\bar{x} = 2.50$) และงบประมาณในการดำเนินงาน ($\bar{x} = 2.30$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

2.7 สรุปข้อเสนอแนะในการพัฒนางานของผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน จากแบบสอบถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นและนำเสนอตามลำดับความถี่ ดังนี้

ด้านนโยบายและผู้บริหารระดับสูงของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารสถาบันไม่เห็นความสำคัญของการพัฒนางานเนื่องจากไม่มีความรู้ความเข้าใจในงาน จึงควรให้ผู้บริหารได้มีความรู้ความเข้าใจในงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพมากขึ้น (5 สถาบัน)

2. ผู้บริหารสถาบันควรกำหนดนโยบายเกี่ยวกับงานแนะแนวให้ชัดเจน (3 สถาบัน)

3. ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในลักษณะกว้างและชัดเจน โดยเปิดโอกาสให้ผู้บริหารสถาบันมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายด้วย (1 สถาบัน)

4. ทบวงมหาวิทยาลัยไม่ควรกำหนดนโยบายในลักษณะเจาะจงเกินไป ซึ่งทำให้ไม่สอดคล้องกับลักษณะและธรรมชาติของผู้เรียนในแต่ละสถาบัน (1 สถาบัน)

5. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดการประชุมชี้แจงนโยบายให้ผู้บริหารระดับสูงของสถาบันทราบ เพื่อให้การสนับสนุนด้านบุคลากร สถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน (1 สถาบัน)

6. ผู้บริหารสถาบันและผู้ปฏิบัติงานควรร่วมกันกำหนดนโยบายในการดำเนินงาน (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารสถาบันควรเข้าใจลักษณะงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพมากขึ้น (3 สถาบัน)

2. ผู้บริหารสถาบันควรสนับสนุนการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพอย่างจริงจัง ทั้งในด้านบุคลากร สถานที่ และงบประมาณ (3 สถาบัน)

3. การกำหนดนโยบายควรสอดคล้องกับผู้ปฏิบัติงาน (2 สถาบัน)

4. การกำหนดนโยบายในระยะยาวต่อเนื่อง และควรเป็นนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา มากกว่าจะเป็นนโยบายของตัวผู้บริหารเท่านั้น (2 สถาบัน)

5. ผู้บริหารควรมองเห็นความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวเพื่อประโยชน์ของนิสิตนักศึกษาอย่างแท้จริง มิใช่มีหน่วยงานให้เหมือนกับสถาบันอื่น ๆ (1 สถาบัน)

6. ผู้บริหารควรให้งานบริการแนะแนวมีส่วนร่วมในการทำงานกับฝ่ายวิชาการ ซึ่งจะช่วยให้ประโยชน์แก่นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น (1 สถาบัน)

ด้านบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรสนับสนุนให้เพิ่มอัตรากำลังบุคลากรที่ปฏิบัติด้านนี้ (8 สถาบัน)
2. บุคลากรควรได้รับการเพิ่มพูนความรู้เฉพาะด้านที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ได้แก่
 - คอมพิวเตอร์และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ (4 สถาบัน)
 - เทคนิคการให้คำปรึกษา (3 สถาบัน)
 - ภาษาอังกฤษ (1 สถาบัน)
 - การทำวิจัย (1 สถาบัน)
3. บุคลากรควรเป็นผู้ที่มีวุฒิทางด้านแนะแนวโดยตรง มีมนุษยสัมพันธ์ดี และมีจิตใจเป็นผู้ให้บริการที่ดี (2 สถาบัน)
4. สถาบันอุดมศึกษาควรสร้างขวัญและกำลังใจให้ผู้ปฏิบัติงานเพราะลักษณะงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพไม่อาจเห็นผลได้ในทันที ควรจะมีการประเมินผลงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ปรากฏผลการปฏิบัติงานที่ชัดเจน (1 สถาบัน)
5. ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรได้รับทุนการศึกษาไปศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ต้องการบุคลากรในการปฏิบัติงานเพิ่ม (7 สถาบัน)
2. ต้องการบุคลากรที่สำเร็จการศึกษาด้านจิตวิทยาแนะแนวและให้คำปรึกษา (6 สถาบัน)
3. ควรพัฒนาบุคลากรโดยการให้ความรู้ความเข้าใจในทักษะใหม่ ๆ และเปิดโอกาสให้ไปศึกษาดูงานในสถาบันการศึกษาอื่นด้วย (3 สถาบัน)
4. การบรรจุบุคลากรควรพิจารณาความเหมาะสมในการปฏิบัติงาน และควรมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท (1 สถาบัน)
5. ควรสนับสนุนให้ได้มีโอกาสไปร่วมประชุมสัมมนา ฝึกอบรม และดูงานในสถาบันอุดมศึกษาต่างประเทศ (1 สถาบัน)
6. ควรบำรุงขวัญและกำลังใจให้บุคลากรที่ปฏิบัติงาน (1 สถาบัน)

ด้านงบประมาณในการดำเนินงาน

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณมากขึ้น (6 สถาบัน)
2. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดสรรงบประมาณให้มหาวิทยาลัย เช่นเดียวกับการส่งเสริมกิจกรรมนักศึกษา (1 สถาบัน)

3. ควรมีการแยกห้องสวดประมาณสำหรับงานแนะแนวเพื่อความสะดวกในการบริหารงบประมาณ (2 สถาบัน)

4. ควรมีการกำหนดให้เก็บค่าบำรุงกิจกรรมแนะแนวจากนิสิตนักศึกษา เพื่อจะได้ใช้ในการพัฒนางานแนะแนวได้ (1 สถาบัน)

5. การจัดสรรงบประมาณให้แต่ละโครงการควรมีจำนวนเพียงพอในการปฏิบัติงาน (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรให้การสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงานด้วย (1 สถาบัน)

2. มหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินโครงการทุกโครงการที่เสนอ (1 สถาบัน)

3. ควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานเป็นผู้เสนอของบประมาณในแต่ละปี ไม่ควรขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารเท่านั้น (1 สถาบัน)

4. ควรมีการกำหนดวงเงินว่าจะอนุมัติสูงสุดและต่ำสุดเท่าใด (1 สถาบัน)

ด้านสถานที่ปฏิบัติงาน

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นเอกเทศ เพื่อความสะดวกในการให้บริการ (4 สถาบัน)

2. สถานที่ปฏิบัติงานควรมีพื้นที่หรือบริเวณเพียงพอในการให้บริการ (4 สถาบัน)

3. สถานที่ปฏิบัติงานควรมีอุปกรณ์เพียงพอและสะดวกสบายในการให้บริการ เช่น เครื่องรับโทรศัพท์สาธารณะ ตู้น้ำเย็น (1 สถาบัน)

4. สถานที่ปฏิบัติงานไม่ควรอยู่บนอาคารสูงเกินกว่า 3 ชั้น (1 สถาบัน)

5. สถานที่ปฏิบัติงานควรจัดบรรยากาศให้เป็นกันเองเพื่อจูงใจนิสิตนักศึกษาเข้ามาใช้บริการ (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรมีสถานที่เป็นเอกเทศและมีบริเวณพอเหมาะ (8 สถาบัน)

2. ควรมีห้องให้คำปรึกษาเดี่ยว (3 สถาบัน)

3. สถานที่ปฏิบัติงานควรอยู่ใกล้กับหน่วยกิจกรรมนักศึกษา (2 สถาบัน)

4. ควรมีห้องสมุดอาชีพทุกสถาบัน (1 สถาบัน)

ด้านกิจกรรมที่จัดบริการให้นิสิตนักศึกษา

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรจัดกิจกรรมตามความพร้อมของนิสิตนักศึกษา (2 สถาบัน)

2. กิจกรรมที่จัดควรให้อยู่ในดุลยพินิจของสถาบันนั้น (1 สถาบัน)
 3. การจัดกิจกรรมควรเน้นการใช้สื่อประชาสัมพันธ์ให้มากขึ้น (1 สถาบัน)
 4. ควรจัดกิจกรรมในลักษณะการฝึกอบรมต่าง ๆ ให้มากขึ้น (1 สถาบัน)
 5. ควรเก็บเงินค่าลงทะเบียนการเข้าร่วมกิจกรรมจากนิสิตนักศึกษาบ้าง เพื่อให้ นิสิต นักศึกษาเห็นความสำคัญในการเข้าร่วมกิจกรรม (1 สถาบัน)
 6. ควรกำหนดให้มีวิชาเรียนด้านกิจการนิสิตนักศึกษาโดยให้หน่วยกิตด้วย เพื่อ นิสิต นักศึกษาจะได้พัฒนาตนเอง (1 สถาบัน)
 7. ควรจัดกิจกรรมหมุนเวียนระหว่างคณะ โดยเฉพาะการใช้วิทยากรร่วมกัน (1 สถาบัน)
- ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้
1. ควรเน้นกิจกรรมที่พัฒนานักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ (1 สถาบัน)
 2. ควรจัดกิจกรรมด้านการพัฒนานักศึกษา (1 สถาบัน)
 3. ควรจัดกิจกรรมหลายรูปแบบที่เหมาะสมกับนักศึกษา (1 สถาบัน)
 4. ควรเน้นการประชาสัมพันธ์ในการทำกิจกรรม (1 สถาบัน)
 5. ควรจัดกิจกรรมร่วมกับฝ่ายวิชาการบ้าง (1 สถาบัน)
 6. ควรจัดกิจกรรมแบบถาวรเป็นประจำ เพื่อ นิสิตนักศึกษาจะได้ทราบล่วงหน้าและเข้าร่วม รายการได้มากขึ้น (1 สถาบัน)

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายในสถาบัน

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. หัวหน้างานและบุคลากรต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อบุคคลและหน่วยงาน เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการดำเนินงาน (2 สถาบัน)

2. ควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบุคลากรในการปฏิบัติงาน (2 สถาบัน)

3. ควรเสริมสร้าง ความเข้าใจระหว่างอาจารย์ในภาควิชาและแนวกับบุคลากรที่ปฏิบัติงาน แนว เพื่อการพัฒนา นิสิตนักศึกษา (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรลดขั้นตอนในการดำเนินงานลงบ้างเพื่อความคล่องตัวในการให้บริการนักศึกษา (3 สถาบัน)

2. ควรส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือกับหน่วยงานภายในสถาบันมากขึ้น (2 สถาบัน)

3. ฝ่ายวิชาการควรเข้าใจนโยบายและให้ความร่วมมือกับบริการและแนวทางการศึกษาและอาชีพ เพื่อ นิสิตนักศึกษาประสบความสำเร็จในการเรียน (1 สถาบัน)

4. ความร่วมมือขึ้นอยู่กับบุคลิกภาพ ความสามารถของผู้ปฏิบัติงานแนะแนว และระบบการทำงานของแต่ละสถาบัน (1 สถาบัน)

ด้านความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ควรสมัครเป็นสมาชิกสมาคม หรือชมรมที่เกี่ยวข้องกับบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สร้างสัมพันธ์ที่ดีกับวิทยากรผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อความร่วมมือในการดำเนินงาน (1 สถาบัน)

2. ควรประสานสัมพันธ์กับหน่วยธุรกิจเอกชน เพื่อหาแหล่งงานให้นิสิตนักศึกษามากยิ่งขึ้น (1 สถาบัน)

3. ควรส่งเสริมกิจกรรมแนะแนวการศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อเป็นการประชาสัมพันธ์สถาบันอุดมศึกษา (1 สถาบัน)

ผู้ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. สถาบันอุดมศึกษาควรให้อิสระในการติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกอย่างเต็มที่ (1 สถาบัน)

2. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดกิจกรรมเพื่อบริการสังคมด้วย (1 สถาบัน)

3. ควรเสริมสร้างความสัมพันธ์กับหน่วยงานธุรกิจภายนอก เพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกประสบการณ์วิชาชีพ (1 สถาบัน)

4. ควรหาแนวทางแก้ไขกรณีที่ภาคเอกชนรับนักศึกษาเข้าฝึกงานโดยเน้นผลประโยชน์ของบริษัทมากเกินไป (1 สถาบัน)

ส่วนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่ใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา:

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้เสนอไว้ในตารางที่ 21-24

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 21 การใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพของตัวแทนผู้ใช้บริการในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	สถาบันของรัฐ (N= 170)		สถาบันเอกชน (N=140)	
	ความถี่	ค่าร้อยละ	ความถี่	ค่าร้อยละ
1. ท่านทราบได้อย่างไรว่าสถาบันของท่านมีการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
1.1 รุ่นพี่และเพื่อนแนะนำ	109	64.11	80	57.10
1.2 อาจารย์แนะนำ	45	26.47	70	50.00
1.3 จากการประชุมพิเศษของมหาวิทยาลัย	79	46.47	46	32.80
1.4 จากหนังสือคู่มือนักศึกษา/แผ่นพับประชาสัมพันธ์	93	54.70	74	52.80
2. โปรดระบุจำนวนครั้งที่ใช้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพของฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษามหาวิทยาลัย เฉลี่ยในหนึ่งภาคการศึกษา				
2.1 1-5 ครั้ง	133	78.23	106	75.70
2.2 6-10 ครั้ง	26	15.29	22	15.70
2.3 11 ครั้งขึ้นไป	11	6.47	6	7.10
3. ประเภทของบริการที่ท่านใช้จากหน่วยแนะแนวในมหาวิทยาลัย (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)				
3.1 บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา	70	41.17	90	64.30
3.2 บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ	70	41.17	54	38.60
3.3 บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคมและอื่น ๆ	28	16.47	32	22.90
3.4 บริการทดสอบทุกประเภทที่เป็นเอกสาร	21	12.35	22	15.70
3.5 บริการห้องสมุดอาชีพ หรือคลังอาชีพ หรือมุมอาชีพ	61	35.88	30	21.40
3.6 บริการข่าวสารเผยแพร่สำหรับรายบุคคล เช่น จุลสาร	64	37.64	44	31.40
3.7 บริการข่าวตำแหน่งงาน และอื่น ๆ บนบอร์ดปิดประกาศ	123	72.35	80	57.10
3.8 บริการจัดงานซึ่งควรวาระหว่างศึกษาในสถาบัน	83	48.82	64	45.70
3.9 บริการจัดหางานสำหรับนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	62	36.47	54	38.60
3.10 งานวันอาชีพ วันนัดพบแรงงาน ระหว่างบริษัทธุรกิจเอกชนกับนิสิตนักศึกษาที่สำเร็จการศึกษา	61	35.88	54	38.60
3.11 การฝึกอบรม การประชุมสัมมนา บรรยาย อภิปรายเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ	48	28.23	44	31.40
3.12 การประชุมพิเศษ	75	44.11	62	44.30
3.13 การมีชมรมพิเศษ	14	8.23	16	11.40
3.14 การปัจฉิมพิเศษ	30	17.64	38	27.10
3.15 บริการด้านทุนการศึกษา	89	52.35	44	31.40

จากตารางที่ 21 การใช้บริการเกี่ยวกับงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพของตัวแทนผู้ใช้บริการในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ตัวแทนผู้ใช้บริการทราบเกี่ยวกับบริการจากรุ่นพี่และเพื่อนแนะนำ มากที่สุด ร้อยละ 64.11 รองลงมา คือ จากหนังสือคู่มือนักศึกษาและแผ่นพับประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 54.70 และน้อยที่สุด คือ จากอาจารย์แนะนำ ร้อยละ 26.47 โดยมีจำนวนการมาใช้บริการในแต่ละภาคการศึกษา มากที่สุดระหว่าง 1 - 5 ครั้ง ร้อยละ 78.24 รองลงมาคือจำนวน 6 - 10 ครั้ง ร้อยละ 15.29 และมาใช้บริการน้อยที่สุด คือ จำนวน 11 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 6.47 ส่วนประเภทของบริการที่มากที่สุด คือ บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ ร้อยละ 72.35 รองลงมาคือ บริการด้านทุนการศึกษา ร้อยละ 52.35 รองลงมา คือ บริการจัดหางานชั่วคราวระหว่างศึกษาในสถาบัน ร้อยละ 48.82 และประเภทของบริการที่มาน้อยที่สุด คือ การมีชมรมพิเศษ ร้อยละ 8.23 สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่าตัวแทนผู้ใช้บริการทราบเกี่ยวกับบริการจากรุ่นพี่และเพื่อนแนะนำ มากที่สุด ร้อยละ 57.10 รองลงมา คือ จากคู่มือนักศึกษา/แผ่นพับประชาสัมพันธ์ ร้อยละ 52.80 และน้อยที่สุด คือ จากการปฐมนิเทศของมหาวิทยาลัย ร้อยละ 32.80 โดยมีจำนวนการมาใช้บริการในแต่ละภาคการศึกษา มากที่สุดระหว่าง 1 - 5 ครั้ง ร้อยละ 75.70 รองลงมาคือ จำนวน 6 - 10 ครั้ง ร้อยละ 20.00 และมาใช้บริการน้อยที่สุด คือ จำนวน 11 ครั้งขึ้นไป ร้อยละ 4.29 ส่วนประเภทของบริการที่ใช้มากที่สุด คือ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา ร้อยละ 64.30 รองลงมา คือ บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดปิดประกาศ ร้อยละ 57.10 รองลงมาคือบริการจัดหางานชั่วคราวระหว่างศึกษาในสถาบัน ร้อยละ 45.70 และประเภทของบริการที่มาน้อยที่สุด คือ การมีชมรมพิเศษ ร้อยละ 11.40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 22 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูล
ของงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	
	(\bar{X})	(\bar{X})
1. สถานที่ให้บริการมีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการ	2.80	3.10
2. สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในทำเลที่นิสิตนักศึกษา จะใช้บริการสะดวก	2.80	3.40
3. สถานที่ทำงานมีความเป็นระเบียบและมีความสะอาด	3.40	4.00
4. หน่วยแนะแนวมีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ ในการ ให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ เครื่องฉายสไลด์	2.70	3.10
5. หน่วยแนะแนวมีความพร้อมด้าน ข้อมูล เอกสาร และแบบทดสอบในการให้บริการ	3.00	3.30

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 22 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "สถานที่ทำงานมีความเป็นระเบียบและมีความสะอาด" ($\bar{X} = 3.40$) รองลงมา คือ หน่วยแนะแนวมีความพร้อมด้านข้อมูล เอกสาร ข่าวสารและแบบทดสอบในการให้บริการ ($\bar{X} = 3.00$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ หน่วยแนะแนวมีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ฯลฯ ($\bar{X} = 2.70$)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า โดยเฉลี่ยแล้วความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อสถานที่ วัสดุ อุปกรณ์ ข้อมูลของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "สถานที่ทำงานมีความเป็นระเบียบและมีความสะอาด" ($\bar{X} = 4.00$) รองลงมา คือ สถานที่ตั้งของหน่วยงานอยู่ในทำเลที่นิสิตนักศึกษาจะใช้บริการสะดวก ($\bar{x} = 3.40$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ สถานที่ให้บริการมีพื้นที่เพียงพอต่อการให้บริการ และมีความพร้อมด้านวัสดุ อุปกรณ์ในการให้บริการ เช่น เครื่องคอมพิวเตอร์ วิทยุ โทรทัศน์ วีดิทัศน์ ฯลฯ ($\bar{X} = 3.10$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 23 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ให้บริการ ที่มีต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	
	(\bar{X})	(\bar{X})
1. บุคลากรที่ให้บริการมีความรู้ ความสามารถด้านแนะแนวเป็นอย่างดี	3.60	3.70
2. บุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการของนิสิตนักศึกษา	2.80	3.00
3. บุคลากรมีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือและไว้วางใจ	3.50	3.80
4. บุคลากรมีความเต็มใจและมีความพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่	3.60	3.90
5. บุคลากรที่ให้บริการมีการติดตามผลที่นิสิตนักศึกษาที่มาใช้บริการ	3.10	3.40

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 23 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นที่ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "บุคลากรที่ให้บริการมีความรู้ ความสามารถด้านแนะแนวเป็นอย่างดี" และ "บุคลากรมีความเต็มใจและมีความพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่" ($\bar{X} = 3.60$) รองลงมา คือ บุคลากรมีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือและไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.50$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการของนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 2.80$)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อบุคลากรที่ปฏิบัติงานในด้านการให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางถึงมากโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "บุคลากรมีความเต็มใจและมีความพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่" ($\bar{X} = 3.90$) รองลงมา คือ บุคลากรมีบุคลิกภาพดี น่าเชื่อถือและไว้วางใจ ($\bar{X} = 3.80$) และประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บุคลากรที่ให้บริการมีจำนวนเพียงพอต่อการให้บริการของนิสิตนักศึกษา ($\bar{X} = 3.00$)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 24 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อการพัฒนาตนเอง เมื่อมารับบริการ
จากหน่วยแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษา

ประเด็น	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สถาบันอุดมศึกษาเอกชน	
	(\bar{X})	(\bar{X})
1. ให้รู้จักตนเองมากขึ้น	3.40	3.80
2. เลือกสาขาวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ	3.20	3.90
3. ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะการอ่าน เขียน จับใจความ	2.90	3.40
4. พัฒนาการปรับตัวและควบคุมอารมณ์	3.20	3.50
5. พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง	3.50	3.80
6. ช่วยแก้ปัญหาและความคับข้องใจส่วนตัว	3.10	3.40
7. สามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับ การสัมภาษณ์ เพื่อสมัครเข้าทำงาน	3.60	3.40
8. ได้รับความรู้และข้อมูลเกี่ยวกับการศึกษาต่อ ในระดับที่สูงขึ้น	3.30	3.50
9. ได้รับความรู้เกี่ยวกับอาชีพและคิดว่าจะสามารถ เลือกประกอบอาชีพได้ตรงตามความถนัด ความสามารถของตน	3.30	3.50
10. ได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว	3.40	3.40
11. มีจุดมุ่งหมายในชีวิตและมีการวางแผนเข้าสู่อาชีพ	3.40	3.80

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

จากตารางที่ 24 ความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อการพัฒนาตนเอง เมื่อมารับบริการจากหน่วยแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการที่มีต่อทุกประเด็นอยู่ในระดับปานกลางโดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "สามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครเข้าทำงาน" (\bar{X} = 3.60) รองลงมา คือ "พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง" (\bar{X} = 3.50) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ "ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการอ่าน เขียน จับใจความ" (\bar{X} = 2.90)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการ ที่มีต่อการพัฒนาตนเองเมื่อมารับบริการจากหน่วยแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยสูงสุด ในประเด็นที่ว่า "เลือกสาขาวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ" (\bar{X} = 3.90) รองลงมา คือ "ได้รู้จักตนเองมากขึ้น" "พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง" และ "มีจุดมุ่งหมายในชีวิตและมีการวางแผนเข้าสู่อาชีพ" (\bar{X} = 3.80) ส่วนประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ "ได้พัฒนาทักษะการเรียนรู้ เช่น ทักษะในการอ่าน เขียน จับใจความ" "ช่วยแก้ปัญหาและความคับข้องใจส่วนตัว" "สามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเตรียมตัวเข้ารับการสัมภาษณ์" และ "ได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว" (\bar{X} = 3.40)

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ส่วนที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในด้านนโยบายความพอใจในการดำเนินงาน ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะในการพัฒนางานทั้งในระดับสถาบันและในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้บริหารด้านกิจการนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ มีจำนวนรวม 31 คน จากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 17 คน และสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวน 14 คน จำแนกตามสถานภาพได้ดังนี้

1. เพศและวุฒิการศึกษา ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้อาจแบ่งเป็นเพศชายจำนวน 20 คน เพศหญิงจำนวน 11 คน เป็นผู้ที่มีวุฒิการศึกษา ระดับปริญญาตรีจำนวน 5 คน ปริญญาโทจำนวน 21 คน และปริญญาเอกจำนวน 5 คน

2. ตำแหน่งและระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาที่ให้สัมภาษณ์ในครั้งนี้อาจเป็นผู้ที่ดำรงตำแหน่งรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา และรองอธิการบดีจำนวน 24 คน ผู้ช่วยอธิการบดีจำนวน 5 คน และผู้บริหารตำแหน่งอื่นที่รับผิดชอบงานด้านกิจการนิสิตนักศึกษาจำนวน 2 คน โดยมีระยะเวลาของการดำรงตำแหน่งเป็นผู้บริหารระยะเวลา 1-4 ปี จำนวน 28 คน 4 ปีขึ้นไป จำนวน 3 คน

ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้รวบรวมประเด็นและนำเสนอตามลำดับความถี่ของการตอบดังนี้

ด้านนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความเห็นเกี่ยวกับนโยบายของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. ผู้บริหารเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงานที่สำคัญงานหนึ่งของสถาบันอุดมศึกษา (8 สถาบัน) ซึ่งจะช่วยส่งเสริมและพัฒนา นิสิตนักศึกษาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

1.1 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วนในการตัดสินใจเข้าสู่การประกอบอาชีพ (8 สถาบัน)

1.2 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำสามารถช่วยเหลือตนเอง และมีความคุณธรรมจริยธรรม (4 สถาบัน)

1.3 ช่วยนิสิตนักศึกษาในด้านการปรับตัว (3 สถาบัน)

1.4 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้พัฒนาตนเองเต็มศักยภาพ (2 สถาบัน)

1.5 ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ศึกษาตามความเหมาะสมของงาน รวมทั้งได้มีโอกาสฝึกงานในสาขาวิชาชีพต่าง ๆ (1 สถาบัน)

2. ผู้บริหารได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ (5 สถาบัน) โดยเฉพาะในด้านการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน (2 สถาบัน) สนับสนุนงบประมาณเต็มที่ (1 สถาบัน)

3. ผู้บริหารได้กำหนดนโยบายของการจัดบริการให้สอดคล้องกับนโยบายของสถาบัน

(1 สถาบัน)

4. ผู้บริหารเห็นว่างานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพน่าจะทำหน้าที่เป็นเสมือนกระจกสะท้อนให้คณะ/สาขาวิชาได้ทราบถึงคุณภาพของบัณฑิตที่เข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อคณะ/สาขาวิชาจะได้ปรับปรุงหลักสูตร (1 สถาบัน)

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความเห็นเกี่ยวกับนโยบายของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาดังนี้

1. ผู้บริหารเห็นว่าการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพจะช่วยนิสิตนักศึกษาให้ได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนในการตัดสินใจเข้าสู่การประกอบอาชีพ ช่วยวางแผนการศึกษาให้สามารถสำเร็จตามระยะเวลาที่กำหนด และช่วยพัฒนาบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ สามารถช่วยเหลือตนเอง รวมทั้งมีคุณธรรม จริยธรรม (7 สถาบัน)

2. ช่วยนิสิตนักศึกษาด้านการปรับตัว (6 สถาบัน)

3. ช่วยให้ข้อมูลด้านการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ทำหน้าที่ประสานระหว่างสถานประกอบการและนิสิตนักศึกษา ตลอดจนบัณฑิต รวมทั้งช่วยนักศึกษาให้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ (3 สถาบัน)

4. ผู้บริหารเห็นความสำคัญของการจัดบริการด้านนี้ (4 สถาบัน) และได้ให้การสนับสนุนอย่างเต็มที่ (2 สถาบัน) โดยสนับสนุนด้านการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน และสนับสนุนงบประมาณอย่างเต็มที่ (2 สถาบัน)

5. ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้ฝึกงาน พัฒนาทักษะทางการเรียน ส่งเสริมปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นจริง ช่วยให้นิสิตนักศึกษารักสถาบันการศึกษา และเป็นแหล่งเผยแพร่ข่าวสารด้านการศึกษาแก่ชุมชนและสังคม (1 สถาบัน)

ด้านความพอใจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ด้านความพอใจในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา จากการสัมภาษณ์ ผู้วิจัยพบว่า ผู้บริหารด้านกิจการนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวน 11 สถาบัน มีความพอใจการดำเนินงานในระดับหนึ่ง โดยได้ระบุความพอใจในการจัดบริการดังกล่าวในด้านต่าง ๆ กัน ได้แก่ พอใจในการดำเนินงานเนื่องมาจากบุคลากรที่ปฏิบัติงานมีความรู้ความ

สามารถในการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพ ทำให้เกิดผลดีต่อนิสิตนักศึกษา (3 สถาบัน) ทางสถาบัน ดำเนินการในรูปคณะกรรมการ ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์จากคณะต่าง ๆ โดยมีบุคลากรฝ่ายแนะแนว เป็นผู้ประสานงาน (1 สถาบัน) ทางสถาบันดำเนินการโดยคณะ/สาขาวิชา โดยมีบุคลากรจากหน่วยแนะแนวทำหน้าที่ประสานงานกลางและจัดกิจกรรมร่วม เช่น การฝึกงาน ดำเนินการด้านทุนการศึกษา (3 สถาบัน) สำหรับสถาบันที่มีคณะ/ภาควิชาด้านจิตวิทยาแนะแนว ฝ่ายกิจกรรมนิสิตนักศึกษาได้ร่วมกับ ภาควิชาจัดกิจกรรมให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา ทั้งนี้ สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่สามารถจัดกิจกรรม บริการให้นิสิตนักศึกษาหลายด้าน ได้แก่ ด้านให้คำปรึกษา บริการข้อสนเทศ การจัดหางาน เป็นต้น ภายใต้ทรัพยากรในการบริหารที่จำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และสถานที่ อย่างไรก็ตาม ผู้บริหารด้าน กิจกรรมนิสิตนักศึกษาดังกล่าวได้พิจารณาเห็นว่า การจัดบริการด้านนี้ ควรได้รับการพัฒนาให้มี ประสิทธิภาพและกว้างขวางมากยิ่งขึ้น อาทิเช่น การจัดบริการให้คำปรึกษาด้านการทำงานแก่บัณฑิตที่มี ปัญหาในระหว่างทำงาน โครงการประมวลข้อมูลด้านอาชีพร่วมกับสมาคมศิษย์เก่า เป็นต้น

สำหรับผู้บริหารด้านกิจกรรมนักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวน 6 สถาบัน ที่ไม่พอใจในการดำเนินงานด้านการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษานั้น จำแนกได้ เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มสถาบันที่ได้รับการจัดตั้งเป็นมหาวิทยาลัยค่อนข้างใหม่ในภูมิภาค ให้เหตุผลว่าผู้ บริหารระดับสูงให้ความสำคัญกับบริการด้านนี้เป็นอันดับรอง ประกอบกับมหาวิทยาลัยอยู่ระหว่างการ ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงโครงสร้างการแบ่งส่วนราชการ ทำให้บุคลากรมีจำนวนจำกัด และไม่มี คุณภาพเพียงพอ ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานเฉพาะ รวมทั้งได้รับจัดสรรงบประมาณน้อยมาก ทำให้การ ดำเนินงานด้านนี้อยู่ในขอบเขตจำกัด ในขณะที่กลุ่มสถาบันอุดมศึกษาที่จัดตั้งมานานพอสมควรให้ เหตุผลว่า การดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ยังไม่มุ่งเน้นให้บริการและพัฒนา นักศึกษามากเท่าที่ควรจะเป็น การปฏิบัติงานมีลักษณะเป็นเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก สาเหตุหลายประการ อาทิเช่น บุคลากรที่ปฏิบัติงานบางรายมีปัญหาส่วนตัว ไม่มีขวัญและกำลังใจใน การทำงาน นักศึกษาให้ความสนใจกับบริการด้านนี้น้อย เนื่องจากกิจกรรมไม่น่าสนใจ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ ตลอดจนข้อมูลในการให้บริการ และมีข้อจำกัดด้านสถานที่ปฏิบัติงาน

ผู้บริหารด้านกิจกรรมนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

ด้านความพอใจในการดำเนินงานและจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในปัจจุบัน จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารด้านกิจกรรมนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ จำนวน 9 สถาบัน มีความพอใจในระดับหนึ่งกับการดำเนินงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาใน ปัจจุบัน โดยได้พิจารณาเห็นว่า การจัดบริการดังกล่าว เอื้ออำนวยให้นักศึกษาได้พัฒนาการเรียนให้ มีผลการเรียนตามข้อกำหนด สำเร็จการศึกษาตามระยะเวลาของหลักสูตร มีการเตรียมพร้อมที่จะเข้าสู่ อาชีพ และมีโอกาสเลือกเข้าทำงานตามความต้องการพอสมควร ทั้งนี้สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วน

ใหญ่ได้ขอความร่วมมืออาจารย์ผู้สอน ทำหน้าที่อาจารย์ที่ปรึกษา และร่วมในกิจกรรมของฝ่ายแนะแนว ด้วย และได้พิจารณาเห็นว่างานบริการด้านนี้ สามารถพัฒนาต่อไปได้อีก โดยเฉพาะโครงการพัฒนา ด้านคุณธรรมและจริยธรรมสำหรับนักศึกษา โครงการพัฒนาข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ โดยระบบ เทคโนโลยี

สำหรับสถาบันอุดมศึกษา อีกจำนวน 5 สถาบัน ที่ผู้บริหารด้านกิจการนักศึกษาระบุว่า การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ยังอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจนั้น ให้เหตุผลสรุปได้ว่า การบริหารงานยังไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ เนื่องจากขาดบุคลากรที่มีคุณสมบัติเหมาะสมในการปฏิบัติงาน นักศึกษามีชั่วโมงการเรียนเกือบเต็มเวลา จนไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมที่ฝ่ายแนะแนวจัด และในบาง สถาบันผู้บริหารระดับสูงไม่ได้ให้การสนับสนุนการจัดบริการอย่างเต็มที่และสม่ำเสมอ

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ด้านปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและ อาชีพให้นิสิตนักศึกษา จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ผู้ วิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาประสบปัญหาอุปสรรคในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน (11 สถาบัน)
2. มีปัญหาด้านสถานที่ปฏิบัติงาน ได้แก่ ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นเอกเทศ อยู่ระหว่างรอ การก่อสร้างอาคารใหม่ เป็นต้น (8 สถาบัน)
3. นักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการ (7 สถาบัน)
4. งบประมาณในการดำเนินงานไม่เพียงพอ (6 สถาบัน)
5. ขาดข้อมูลที่จะให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา (3 สถาบัน)
6. บุคลากรขาดประสบการณ์ในการทำงาน (2 สถาบัน)
7. บุคลากรมีปัญหาส่วนตัวทำให้เป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน (2 สถาบัน)
8. ขาดความร่วมมือระหว่างอาจารย์ และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน (1 สถาบัน)
9. ขาดอุปกรณ์ เครื่องมือ และระบบเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพ (1 สถาบัน)
10. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในสถาบัน (1 สถาบัน)
11. ขาดความร่วมมือกับหน่วยงานภายนอก (1 สถาบัน)
12. การพัฒนาบุคลากรเชิงคุณภาพ ทำได้ยากเนื่องจากบุคลากรมีจำนวนจำกัดแต่มีภาระ งานประจำมาก (1 สถาบัน)

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า สถาบันอุดมศึกษาเอกชนประสบปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษา ในประเด็นต่าง ๆ สรุปได้ดังนี้

1. จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน (9 สถาบัน)
2. มีปัญหาด้านสถานที่ปฏิบัติงาน (4 สถาบัน)
3. งบประมาณไม่เพียงพอ (3 สถาบัน)
4. ขาดการประสานงานระหว่างหน่วยวิชาการกับหน่วยจัดกิจกรรม ทำให้นิสิตนักศึกษาไม่เข้าร่วมกิจกรรม (3 สถาบัน)
5. นิสิตนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการ (3 สถาบัน)
6. เปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานบ่อยทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก (2 สถาบัน)
7. บุคลากรขาดประสบการณ์ในการทำงาน (2 สถาบัน)
8. ขาดการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง (2 สถาบัน)
9. ขาดข้อมูลในการให้บริการ (2 สถาบัน)
10. บุคลากรมีภาระงานสอนมาก (1 สถาบัน)
11. ขาดแคลนผู้เชี่ยวชาญด้านแนะแนวและจิตวิทยาที่มีประสบการณ์ (1 สถาบัน)
12. ขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านจิตวิทยาแนะแนว (1 สถาบัน)
13. ขาดบุคลากรประจำห้องสมุดอาชีพ (1 สถาบัน)
14. นโยบายของสถาบันอุดมศึกษาไม่ชัดเจน (1 สถาบัน)

ด้านข้อเสนอแนะในการพัฒนางานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในระดับสถาบันและในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

ด้านข้อเสนอแนะในการพัฒนางานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งในระดับสถาบันและในระดับทบวงมหาวิทยาลัยนั้น จากการสัมภาษณ์พบว่า ผู้บริหารด้านกิจการนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีข้อเสนอแนะที่จะพัฒนาบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในประเด็นสำคัญ สรุปได้ดังนี้

การพัฒนาในระดับสถาบันอุดมศึกษา

1. สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาการจัดกิจกรรมให้เป็นการพัฒนาเชิงรุก มีการสร้างสรรคงานใหม่ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (4 สถาบัน)

2. รณรงค์ให้ทุกหน่วยงานในสถาบันอุดมศึกษา ทั้งนิสิตนักศึกษา อาจารย์และบุคลากร เห็นความสำคัญของการจัดการบริการนี้ (3 สถาบัน)
3. พัฒนาศูนย์บริการที่ปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ (3 สถาบัน)
4. สถาบันควรส่งเสริมความก้าวหน้าของบุคลากรสาย ข. (นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ) ให้ใกล้เคียงข้าราชการสาย ก. (อาจารย์) (3 สถาบัน)
5. เน้นการพัฒนา นิสิตนักศึกษา ในหอพัก (2 สถาบัน)
6. ควรจัดบริการให้นิสิตนักศึกษาทุกคน ไม่ใช่ให้บริการแต่เฉพาะนิสิตนักศึกษาที่มีปัญหา (2 สถาบัน)
7. ควรนึกกำลังทั้งอาจารย์และผู้ปฏิบัติงานแนะแนวให้มากขึ้น (1 สถาบัน)
8. ควรพัฒนากิจกรรมให้นักศึกษาพัฒนาบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม การสร้างงาน และการประกอบอาชีพอิสระ (1 สถาบัน)
9. สถาบันอุดมศึกษาควรจัดบริการให้แก่กลุ่มนิสิตนักศึกษา ที่มีความต้องการก่อน (1 สถาบัน)
10. ควรพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา (1 สถาบัน)
11. ควรสนับสนุนด้านงบประมาณและจัดสถานที่ให้เป็นเอกเทศในการดำเนินงาน (1 สถาบัน)
12. งานกิจกรรมนิสิตนักศึกษาควรดำเนินการไปพร้อม ๆ กับงานวิชาการ (1 สถาบัน)
13. ควรส่งเสริมการวิเคราะห์คุณภาพบัณฑิตที่ตลาดแรงงานต้องการ (1 สถาบัน)
14. ควรจัดระบบข้อมูลกิจกรรมนิสิตนักศึกษา เพื่อใช้เป็นหลักฐานประกอบการสมัครงาน (1 สถาบัน)

การพัฒนาในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมสัมมนา ผูกอบรวมเพื่อพัฒนาศูนย์บริการที่ปฏิบัติงาน บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (9 สถาบัน)
2. ทบวงมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางด้านข้อมูลข่าวสาร โดยมีสถาบัน อุดมศึกษาเป็นเครือข่าย (7 สถาบัน)
3. ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (4 สถาบัน)
4. ทบวงมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมความก้าวหน้าของข้าราชการสาย ข. (นักแนะแนวการศึกษาและอาชีพ) ให้ก้าวหน้าใกล้เคียงข้าราชการสาย ก. (อาจารย์) (4 สถาบัน)

5. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สถาบันอุดมศึกษา
นำไปใช้ (3 สถาบัน)
6. ทบวงมหาวิทยาลัยควรทบทวนการกำหนดกรอบอัตรากำลังสำหรับงานที่กำลังพัฒนา
(2 สถาบัน)
7. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานกลางในการสร้างทัศนคติที่ดีระหว่างผู้ปฏิบัติงาน
ด้านนี้ในสถาบันอุดมศึกษาต่าง ๆ และร่วมกันปฏิบัติงานในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่ง (2 สถาบัน)
8. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยประสานให้เกิดความร่วมมือระหว่างบุคลากรที่ปฏิบัติ
งานกับอาจารย์ (โดยเฉพาะในภาควิชาจิตวิทยาแนะแนว) (1 สถาบัน)
9. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษา เพื่อให้นโยบายด้านการ
พัฒนาบริการแนะแนว (1 สถาบัน)
10. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานกลางประสานกับหน่วยธุรกิจต่าง ๆ ในการให้
ความร่วมมือกับสถาบันมากยิ่งขึ้น (1 สถาบัน)
11. ทบวงมหาวิทยาลัยควรศึกษาตัวอย่างหน่วยงานแนะแนวที่ประสบความสำเร็จใน
ต่างประเทศมาให้หน่วยงานในประเทศไทยศึกษา รวมทั้งจัดให้บุคลากรเดินทางไปศึกษาดูงานใน
ต่างประเทศ (1 สถาบัน)
12. ทบวงมหาวิทยาลัยควรพัฒนางานหรือรูปแบบกิจกรรมที่เหมาะสมให้สถาบันอุดมศึกษา
นำไปใช้ (1 สถาบัน)
13. ทบวงมหาวิทยาลัยควรรับทราบปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสถาบันอุดม
ศึกษา แล้วหาทางแก้ไข ปรับปรุง (1 สถาบัน)

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผู้วิจัยพบว่า
ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีข้อเสนอแนะที่จะพัฒนาบริการแนะแนว
การศึกษาและอาชีพ ในประเด็นที่สำคัญสรุปได้ดังนี้

การพัฒนาในระดับสถาบันอุดมศึกษา

1. สถาบันอุดมศึกษาควรเน้นการพัฒนานักศึกษาด้านบุคลิกภาพ คุณธรรม จริยธรรม
(7 สถาบัน)
2. พัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานให้มีคุณภาพ (2 สถาบัน)
3. พัฒนาการจัดกิจกรรมให้เป็นการพัฒนาเชิงรุก มีการสร้างสรรค์งานใหม่ และใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (2 สถาบัน)
4. พัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรม (2 สถาบัน)

5. ควรส่งเสริมความร่วมมือระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชนในการดำเนินงาน (2 สถาบัน)
6. วรรณคดีให้ทุกหน่วยงานในสถาบันทั้งนิสิตนักศึกษา อาจารย์ และบุคลากร เพื่อความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (2 สถาบัน)
7. ควรส่งเสริมความสัมพันธ์กับหน่วยงานภายนอก โดยเฉพาะที่เป็นธุรกิจเอกชนมากขึ้น (1 สถาบัน)
8. ควรพัฒนานิสิตนักศึกษาด้านการสร้างงานและการประกอบอาชีพอิสระ (1 สถาบัน)
9. ควรคัดเลือกและกลั่นกรองผู้ที่จะปฏิบัติงาน รวมทั้งสร้างแรงจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงาน (1 สถาบัน)
10. ส่งเสริมความร่วมมือภายในสถาบันอุดมศึกษาให้มากยิ่งขึ้น (1 สถาบัน)
11. ควรประสานกับศิษย์เก่าในการดำเนินงาน (1 สถาบัน)

การพัฒนางานในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

1. ทบวงมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางด้านข้อมูล และข่าวสาร โดยมีสถาบันอุดมศึกษาเป็นเครือข่าย (11 สถาบัน)
2. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมสัมมนา ฝึกอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (10 สถาบัน)
3. ทบวงมหาวิทยาลัยควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมงานอย่างชัดเจนและต่อเนื่อง (4 สถาบัน)
4. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานกลางในการสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินงาน (3 สถาบัน)
5. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดทำคู่มือประกอบการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้สถาบันอุดมศึกษานำไปใช้ (2 สถาบัน)
6. ทบวงมหาวิทยาลัยควรเน้นบทบาทเชิงบริการมากกว่าควบคุม (2 สถาบัน)
7. ทบวงมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูลผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านแนะแนว (2 สถาบัน)
8. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดให้มีการเยี่ยมเยียนการปฏิบัติงานแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษา (2 สถาบัน)
9. ทบวงมหาวิทยาลัยควรควบคุมให้มีการปฏิบัติงานอย่างมีคุณภาพเท่าเทียมกันทั้งในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน เช่น จำนวนและคุณสมบัติของบุคลากรที่ปฏิบัติงาน (1 สถาบัน)
10. ทบวงมหาวิทยาลัยควรส่งเสริมให้ใช้ระบบเทคโนโลยีในการเผยแพร่ข่าวสาร (1 สถาบัน)

11. ทบวงมหาวิทยาลัยควรแต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อพัฒนาบริการด้านแนะแนวในสถาบันอุดมศึกษาอย่างจริงจัง (1 สถาบัน)
12. ทบวงมหาวิทยาลัยควรจัดประชุมผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาเพื่อให้นโยบายด้านการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา (1 สถาบัน)

ส่วนที่ 5 วิเคราะห์สภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาในภาพรวม

จากการศึกษาวิเคราะห์การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สามารถสรุปให้เห็นเป็นภาพรวมเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาได้ดังนี้

1. ด้านนโยบายและวัตถุประสงค์

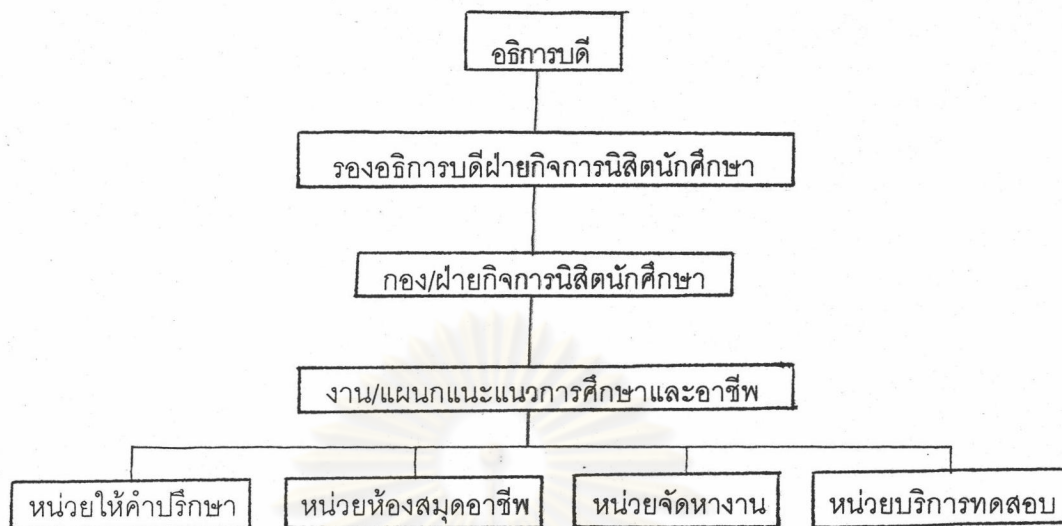
สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่กำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ ในการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้นิสิตนักศึกษา เพื่อช่วยให้นิสิตนักศึกษาสามารถปรับตัวในการดำรงชีวิตในสถาบัน ประสบความสำเร็จในการศึกษาตามหลักสูตร ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเอง ทั้งในด้านบุคลิกภาพ ความเป็นผู้นำ สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และมีคุณธรรม จริยธรรม เพื่อเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ ตลอดจนได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วน และได้รับการเตรียมที่จะเข้าสู่การประกอบอาชีพ

นอกจากนี้ การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพยังก่อให้เกิดการประสานสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษากับหน่วยธุรกิจเอกชนและสถานประกอบการต่าง ๆ ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการศึกษาและอาชีพ แหล่งงาน และการรับผู้สำเร็จการศึกษาเข้าทำงานอีกด้วย ส่วนการทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประมวลข้อมูลความต้องการบัณฑิตในสาขาวิชาต่าง ๆ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดแผนพัฒนามหาวิทยาลัยนั้น ผลการวิจัยพบว่า มีเพียงบางสถาบันเท่านั้นที่กำหนดได้เป็นวัตถุประสงค์

2. ด้านโครงสร้างองค์กร

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่กำหนดให้การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงานหนึ่งในกอง/ฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิตนักศึกษา โดยมีการแบ่งงานจาก กอง/ฝ่าย เป็น งาน/แผนก และเป็น หน่วยย่อยตามลำดับ สำหรับการแบ่งงานเป็นหน่วยย่อยต่าง ๆ จะแบ่งตามประเภทของบริการ เช่น หน่วยให้บริการปรึกษา หน่วยจัดหางาน หน่วยห้องสมุดอาชีพ หน่วยบริการทดสอบ เป็นต้น ทั้งนี้ การเรียกชื่อหน่วยงานในแต่ละระดับอาจแตกต่างกันตามลักษณะโครงสร้างของแต่ละสถาบัน

โครงสร้างองค์กรของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา อาจเขียนได้เป็นแผนภูมิดังนี้

3. ด้านการบริหารงาน (ด้านบุคลากร งบประมาณ สถานที่)

ด้านบุคลากร

บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาวิชาทางด้านจิตวิทยา แนะแนว และการให้คำปรึกษา แต่สำหรับผู้ที่ทำหน้าที่หัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบงาน ส่วนใหญ่จะมีวุฒิการศึกษาระดับปริญญาโท ในสาขาวิชาเดียวกัน ทั้งนี้ บุคลากรส่วนใหญ่เข้าปฏิบัติงานในตำแหน่งงานนี้ด้วยความต้องการของตนเอง มากกว่าการถูกโอนย้ายหรือส่งการจากผู้บังคับบัญชา และจากการพิจารณาของหัวหน้างานหรือผู้รับผิดชอบงานด้านนี้เห็นว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานส่วนใหญ่มีความรู้ความสามารถเกี่ยวกับการให้คำปรึกษา ทั้งด้านการศึกษาและอาชีพ สามารถติดต่อประสานงานกับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ช่วยงานต่าง ๆ แต่ยังขาดทักษะการใช้ภาษาต่างประเทศ และความรู้ความสามารถในการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิจัย และติดตามประเมินผล และจากข้อคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการ ซึ่งเป็นนิสิตนักศึกษาของแต่ละสถาบันที่เคยใช้บริการ พิจารณาเห็นว่า บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ นอกจากจะมีความรู้ความสามารถแล้ว ยังมีความเต็มใจและความพยายามที่จะให้บริการนิสิตนักศึกษาอย่างเต็มที่อีกด้วย

ในด้านจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานนั้นสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จะมีจำนวนประมาณ 1-3 คน โดยในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่จะมีจำนวน ประมาณ 2-3 คน และในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่จะมีจำนวนเพียง 1 คน ซึ่งผลจากการศึกษาวิจัยทั้งจากผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน และตัวแทนผู้ใช้บริการสรุปได้ว่า จำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานไม่เพียงพอต่อการให้บริการ

ด้านงบประมาณ

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดสรรงบประมาณในการดำเนินการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษาจากแหล่งเงินรายได้ของมหาวิทยาลัย ซึ่งได้มาจากค่าบำรุงและลงทะเบียนเข้าศึกษาของนิสิตนักศึกษา โดยในแต่ละปีจะใช้งบประมาณในการดำเนินโครงการ หรือกิจกรรมด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ประมาณมากกว่า 90,000 บาทขึ้นไป เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งผลจากการวิจัยพบว่ายังไม่เพียงพอในการดำเนินงาน และในกรณีที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณไม่เพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรม ผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพจะแก้ไขปัญหาโดยการขอเปลี่ยนแปลงงบประมาณจากโครงการอื่นมาดำเนินการเป็นส่วนใหญ่ นอกจากนี้ได้ขอความอนุเคราะห์จากหน่วยธุรกิจหรือสมาคมศิษย์เก่าบ้าง หน่วยงานรายได้พิเศษ เช่น จัดรายการกุศลต่าง ๆ บ้าง รวมทั้งการยกเลิกโครงการที่จะดำเนินการนั้น

ด้านสถานที่

ในด้านการจัดสถานที่ปฏิบัติงาน สถานที่ให้บริการ และอุปกรณ์สำนักงานที่ใช้ในการดำเนินงานนั้น สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่มีสถานที่ปฏิบัติงานแยกเป็นเอกเทศ และอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่นในจำนวนที่ใกล้เคียงกันและตั้งอยู่ในอาคารกองกิจการนิสิตนักศึกษาและอาคารกิจกรรมนิสิตนักศึกษา บริเวณที่ใช้ในการจัดกิจกรรมส่วนใหญ่จะจัดเป็นห้องสมุดอาชีพ บริเวณรับแขก และห้องให้คำปรึกษาเดียว สำหรับการตกแต่งสถานที่ให้เป็นที่สนใจของนิสิตศึกษานั้น มีการจัดทำแบบปกติธรรมดา ส่วนอุปกรณ์ที่ใช้ในหน่วยงานนั้น สถาบันส่วนใหญ่จะมีเครื่องรับโทรศัพท์ เครื่องไมโครคอมพิวเตอร์ และเครื่องรับโทรศัพท์สายพ่วง สำหรับเครื่องโทรสารและเครื่องฉายสไลด์นั้น จะมีใช้เป็นส่วนน้อยในบางสถาบันเท่านั้น ซึ่งเมื่อพิจารณาจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา ผู้ปฏิบัติงาน และตัวแทนผู้ใช้บริการแล้ว ผลการวิจัยพบว่า สถานที่ปฏิบัติงานและให้บริการนับเป็นปัญหาสำคัญในการดำเนินงานประการหนึ่ง

4. ด้านประเภทของบริการที่จัดให้นิสิตนักศึกษา

สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา ครอบคลุมบริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา ด้านอารมณ์ สังคม และด้านอาชีพ ทั้งในลักษณะการให้คำปรึกษาเดี่ยวและการให้คำปรึกษาแบบกลุ่ม การบริการข้อสนเทศทางอาชีพในรูปของห้องสมุดอาชีพ คลังอาชีพ มุมอาชีพ การจัดทำเอกสาร และจุลสารเผยแพร่เป็นรายบุคคล การปิดประกาศข่าวตำแหน่งงาน บนบอร์ดติดประกาศ การจัดบริการทดสอบด้านจิตวิทยา ด้านบุคลิกภาพทางอาชีพ การจัดบริการจัดหางานชั่วคราวให้นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ และบริการจัดหางานสำหรับนิสิตนักศึกษาที่จะสำเร็จการศึกษา รวมทั้งการจัดวันนัดพบแรงงาน งานวันอาชีพเพื่อเปิดโอกาสให้นิสิตนักศึกษาได้พบกับหน่วยธุรกิจเอกชน หรือสถานประกอบการเพื่อรับรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านการประกอบอาชีพ และการสมัครเข้าทำงาน นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษายังจัดให้มีการฝึกอบรมการประชุมสัมมนาเกี่ยวกับ

แนวทางในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น การฝึกอบรมการเตรียมตัวเข้าสู่อาชีพ เช่น การพัฒนาบุคลิกภาพด้านมนุษยสัมพันธ์ การฝึกเขียนใบสมัคร ฝึกการสัมภาษณ์ การแต่งกาย เป็นต้น อย่างไรก็ตาม ในสถาบันอุดมศึกษาบางแห่งได้มอบภาระงานด้านบริการทุนการศึกษา การจัดปฐมนิเทศ มัชฌิมนิเทศ และปัจฉิมนิเทศให้งานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพรับผิดชอบด้วย ซึ่งจากการศึกษาวิจัย พบว่า บริการที่สถาบันอุดมศึกษาทุกแห่งจัดให้แก่นิสิตนักศึกษาคือ บริการข่าว ตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศ และบริการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดให้นิสิตนักศึกษาในระดับน้อยถึงน้อยที่สุดคือ การจัดบริการทดสอบและการจัดมัชฌิมนิเทศให้นิสิตนักศึกษา และเมื่อนำผลการศึกษาความคิดเห็นของตัวแทนผู้ใช้บริการมาพิจารณาด้วยแล้ว จะพบว่า สอดคล้องกันนั่นคือ ตัวแทนผู้ใช้บริการ ใช้บริการข่าวตำแหน่งงานและอื่น ๆ บนบอร์ดติดประกาศมากที่สุด และใช้บริการทดสอบและเข้าร่วมการจัดมัชฌิมนิเทศน้อยที่สุด

5. ด้านผลการดำเนินงาน และปัญหาอุปสรรค

ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินงานของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา ในการพัฒนานิสิตนักศึกษาเมื่อพิจารณาในภาพรวมแล้ว อาจกล่าวได้ว่า อยู่ในระดับปานกลางถึงระดับมาก ทั้งนี้จากผลการสัมภาษณ์ ซึ่งพบว่า ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนส่วนใหญ่มีความพอใจในการดำเนินงานของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบัน โดยเห็นว่า การจัดบริการในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการให้คำปรึกษา ด้านบริการข้อสนเทศ ด้านบริการจัดหางาน ฯลฯ ช่วยให้นิสิตนักศึกษาได้มีการปรับตัวและพัฒนาตนเองจนสามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตร ได้รับการเตรียมพร้อมในการเข้าสู่อาชีพ และมีงานทำเมื่อสำเร็จการศึกษา รวมทั้งผลจากการศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน และตัวแทนผู้ใช้บริการซึ่งพบว่าการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพมีผลต่อการพัฒนานิสิตนักศึกษาอย่างมาก ในประเด็นที่ว่า นิสิตนักศึกษาสามารถเขียนใบสมัครและพร้อมในการเข้ารับการสัมภาษณ์เพื่อสมัครงาน ได้รับประสบการณ์ในการทำงานชั่วคราว ช่วยแก้ปัญหาความคับข้องใจในปัญหาส่วนตัว ได้เข้าทำงานทันทีที่สำเร็จการศึกษา สามารถเลือกวิชาได้ตรงตามความถนัด ความสามารถ รู้จักตนเองมากขึ้น ได้พัฒนาบุคลิกภาพและสร้างความเชื่อมั่นให้ตนเอง รวมทั้งมีจุดมุ่งหมายในชีวิตและมีการวางแผนเข้าสู่อาชีพตามลำดับ

ในขณะที่เดียวกันผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้พบว่า ผู้ปฏิบัติงานและตัวแทนผู้ใช้บริการต่างมีความเห็นไปในทางเดียวกันว่า การดำเนินงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพมีผลต่อการพัฒนาทักษะทางการเรียนของนิสิตศึกษาน้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับการพัฒนาในด้านอื่น

ปัญหาและอุปสรรค

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา การศึกษาความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติงาน รวมทั้งข้อคิดเห็นจากการใช้บริการของตัวแทนผู้ใช้บริการพบว่า ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานส่วนใหญ่อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกประเด็น โดยมีประเด็นที่เกี่ยวกับ บุคลากรที่ปฏิบัติงานมีจำนวนไม่เพียงพอ เป็นปัญหาที่รุนแรงที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับปัญหาด้านอื่น ทั้งนี้ความคิดเห็นดังกล่าวสอดคล้องกับข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามผู้ปฏิบัติงานด้านจำนวนบุคลากรที่ปฏิบัติงานซึ่งพบว่า สถาบันส่วนใหญ่มีจำนวนบุคลากรประมาณ 1-3 คนเท่านั้น

สำหรับประเด็นปัญหาที่รุนแรงรองลงไปได้แก่ สถานที่ปฏิบัติงานไม่เป็นเอกเทศ หรือมีบริเวณไม่เพียงพอประมาณไม่เพียงพอ ขาดข้อมูลและแบบทดสอบ นิสิตนักศึกษาไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการจึงไม่มาใช้บริการ บุคลากรไม่มีคุณภาพ ขาดความร่วมมือระหว่างอาจารย์และบุคลากรที่ปฏิบัติงาน รวมทั้งขาดการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น

ส่วนที่ 6 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ในการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษากับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด ดังกล่าวนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการวิเคราะห์ออกเป็น 4 ประเด็น กล่าวคือ

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องด้านวัตถุประสงค์ของการจัดบริการ ที่สถาบันอุดมศึกษา จัดกับวัตถุประสงค์ของบริการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงสร้างองค์กรที่สถาบันอุดมศึกษาจัด กับโครงสร้างองค์กรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
3. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบบริการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดกับรูปแบบบริการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
4. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานบุคลากรที่ปฏิบัติงานในสถาบันอุดมศึกษา กับมาตรฐานบุคลากรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

ผลการวิเคราะห์สรุปแยกตามประเด็นและประเภทของสถาบันอุดมศึกษา ได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการจัดบริการ ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดกับวัตถุประสงค์ของบริการที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

กรอบของทบวงมหาวิทยาลัยด้านวัตถุประสงค์ของการจัดบริการ

1. เป็นแหล่งกลางข้อมูลตลาดแรงงานให้กับนิสิตนักศึกษาและบัณฑิต

2. เป็นแหล่งกลางสำหรับนิสิตนักศึกษา บัณฑิต และศิษย์เก่า ในการพบนายจ้าง จัดรับสมัครงาน และจัดห้องสอบให้นายจ้าง

3. จัดเตรียมนิสิต นักศึกษาและบัณฑิต เข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยการพัฒนาบุคลิกภาพ ฝึกอบรมให้ความรู้ในการสมัครงาน การสัมภาษณ์ การสร้างจิตสำนึกให้บัณฑิต สร้างงานเองและการจัดสัปดาห์อาชีพ

4. หางานชั่วคราวให้นิสิตนักศึกษา เพื่อสร้างประสบการณ์ และหารายได้พิเศษ

5. ให้มีการติดตามผลการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษาอย่างมีระบบทุกปี

ผลการวิเคราะห์

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบกับกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย ด้านวัตถุประสงค์ของการจัดบริการ สรุปรูปตามประเภทของสถาบันและในภาพรวมได้ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สอดคล้องกับกรอบวัตถุประสงค์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดทุกประเด็น มีเพียง 6 สถาบัน ได้แก่ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี มหาวิทยาลัยอุบลราชธานีและมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นรายข้อ จะพบว่าวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และข้อที่ 3 เป็นข้อที่สถาบันอุดมศึกษาของรัฐกำหนดไว้เกือบทุกสถาบัน (16 สถาบัน) สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 4 สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ ส่วนใหญ่ (13-15 สถาบัน) กำหนดไว้ ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 พบว่า สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ จำนวนเพียง 9 สถาบันเท่านั้นที่กำหนดไว้

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ สอดคล้องกับกรอบวัตถุประสงค์ที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดทุกประเด็น มีเพียง 4 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร มหาวิทยาลัยพายัพ และมหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์ตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นรายข้อ จะพบว่าวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 และข้อที่ 3 เป็นข้อที่สถาบันอุดมศึกษาเอกชนกำหนดไว้เกือบทุกสถาบัน (12-13 สถาบัน) สำหรับวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 และข้อที่ 4 เป็นข้อที่สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ (11 สถาบัน) กำหนดไว้ ส่วนวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 พบว่าสถาบันอุดมศึกษาเอกชนจำนวนเพียง 8 สถาบันเท่านั้นที่กำหนดไว้

สรุป โดยภาพรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน กล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่กำหนดวัตถุประสงค์สอดคล้องกับกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย ครอบคลุมประเด็น นั้นมีเพียงส่วนน้อย (10 สถาบัน) หรือประมาณหนึ่งในสามส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

2. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงสร้างองค์กร ที่สถาบันอุดมศึกษาจัดกับโครงสร้างที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

กรอบของทบวงมหาวิทยาลัยด้านโครงสร้างองค์กร

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดโครงสร้างองค์กรของงานบริการด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาให้เป็นแบบเดียวกัน หรือสอดคล้องกัน โดยกำหนดเป็นงานหนึ่งในกองกิจการนิสิตนักศึกษา และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนิสิต/นักศึกษา

ผลการวิเคราะห์

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยเปรียบเทียบกับกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย ด้านโครงสร้างองค์กร สรุปตามประเภทของสถาบันอุดมศึกษาและในภาพรวมได้ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐทุกสถาบัน (17 สถาบัน) จัดให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงานหนึ่งในกองกิจการนักศึกษา และอยู่ในภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดี ฝ่ายกิจการนิสิต/นักศึกษา ทั้งนี้โดยมีการแบ่งหน่วยงานภายในเป็นหน่วยงานย่อยในลักษณะ กอง -> งาน -> หน่วย เป็นส่วนใหญ่

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่ (11 สถาบัน) จัดให้บริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงาน/หรือแผนก ในฝ่ายกิจการนักศึกษาและอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดี/ผู้ช่วยอธิการบดี สำนัก/ฝ่ายกิจการนักศึกษา มีเพียงบางสถาบันเท่านั้นที่จัดให้งานดังกล่าว อยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของรองอธิการบดีฝ่ายวิชาการคือมหาวิทยาลัยเกริก และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้ช่วยอธิการบดีคือ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีมหานคร และมหาวิทยาลัยสยาม สำหรับการแบ่งงานภายในนั้น สถาบันอุดมศึกษาเอกชนส่วนใหญ่แบ่งเป็น 1-2 หน่วยงานย่อย โดยใช้ชื่อแตกต่างกัน

สรุป โดยภาพรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน กล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่จัดให้มีบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นงานหนึ่งในกอง/ฝ่าย/สำนักกิจการนักศึกษา และอยู่ภายใต้การบังคับบัญชาของผู้บริหารระดับรองอธิการบดีฝ่ายกิจการนักศึกษา ซึ่งถือได้ว่าสอดคล้องกับกรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

3. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของรูปแบบบริการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดกับ กรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

กรอบของทบวงมหาวิทยาลัยด้านรูปแบบบริการ

ทบวงมหาวิทยาลัยได้กำหนดกรอบให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนจัดบริการ
แนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ครบ 4 รูปแบบ กล่าวคือ

1. บริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ
2. ห้องสมุดอาชีพ
3. บริการทดสอบ
4. บริการจัดหางาน (เป็นแหล่งกลางข้อมูลตลาดแรงงาน จัดหางานชั่วคราว เตรียมนิสิตนัก
ศึกษาเข้าสู่อาชีพ และจัดวันนัดพบแรงงาน)

ผลการวิเคราะห์

ผลจากการศึกษาสภาพปัจจุบันของการบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดม
ศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบกับกรอบของทบวงมหาวิทยาลัย ด้านประเภทของการจัด
บริการ สรุปรูปแบบประเภทของสถาบันอุดมศึกษาและในภาพรวมได้ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นักศึกษาครบ 4
บริการ ตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยนั้นมีเพียง 8 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
มหาวิทยาลัยขอนแก่น มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิ
โรฒ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนคร
เหนือ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ทั้งนี้ บริการจัดหางานโดยเฉพาะในส่วนของการบริการชั่วคราวตำแหน่งงานเป็นบริการที่
สถาบันอุดมศึกษาทุกสถาบัน จัดให้นักศึกษา ส่วนการจัดบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพและห้องสมุด
อาชีพนั้น สถาบันอุดมศึกษาเกือบทุกสถาบันจัดให้นักศึกษา ยกเว้นบริการทดสอบเพียงบริการเดียวที่มี
สถาบันอุดมศึกษาจัดบริการน้อยที่สุดเพียง 8 สถาบัน

นอกเหนือจากบริการ 4 รูปแบบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดดังกล่าวแล้วสถาบันอุดมศึกษา
ของรัฐ ได้จัดบริการให้นักศึกษาอีกหลายรูปแบบเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้บริการให้
คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคม และอื่น ๆ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา บริการข่าวสารสำหรับราย
บุคคล จัดปฐมนิเทศ บริการทุนการศึกษา จัดปัจฉิมนิเทศ และจัดมัชฌิมนิเทศ

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ให้นักศึกษา ครบ 4

บริการ ตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยนั้นมีเพียง 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยกรุงเทพ มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต และมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ทั้งนี้ บริการจัดหางานโดยเฉพาะในส่วนของบริการชาวตำแหน่งงาน เป็นบริการที่ทุกสถาบันจัดให้นักศึกษา ส่วนบริการให้คำปรึกษาด้านอาชีพนั้นเกือบทุกสถาบันจัดให้นักศึกษา สำหรับบริการห้องสมุดอาชีพและบริการทดสอบนั้นเป็นบริการที่สถาบันอุดมศึกษาจัดบริการน้อยที่สุด คือ 7 และ 5 แห่งตามลำดับ

นอกเหนือจากบริการ 4 รูปแบบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดดังกล่าวแล้วสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้จัดบริการให้นักศึกษาอีกหลายรูปแบบเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ บริการให้คำปรึกษาด้านการศึกษา บริการให้คำปรึกษาด้านอารมณ์ สังคมและอื่น ๆ จัดปัจฉิมนิเทศ บริการข่าวสารเผยแพร่สำหรับบุคคล บริการด้านทุนการศึกษาการจัดปฐมนิเทศและมีชมรมนิเทศ

สรุป โดยภาพรวมทั้งสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน กล่าวได้ว่าสถาบันอุดมศึกษาที่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพครบถ้วนทุกบริการตามกรอบที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดมีเพียงส่วนน้อย (11 สถาบัน) หรือประมาณหนึ่งในสามส่วนของสถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

4. การวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานบุคลากรที่ปฏิบัติงานแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษากับมาตรฐานบุคลากรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

กรอบของทบวงมหาวิทยาลัยด้านการกำหนดมาตรฐานบุคลากร

ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดมาตรฐานสำหรับผู้ที่ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา โดยมีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งดังนี้

1. ได้รับปริญญาตรี หรือปริญญาโท หรือปริญญาเอกทางจิตวิทยา หรือการแนะแนว
2. มีความรู้ความสามารถในหลักวิชาการแนะแนวและกิจการนักศึกษาอย่างเหมาะสม
3. มีความรู้ความสามารถในการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ปัญหาและสรุปเหตุผล

ผลการวิเคราะห์

ผลจากการศึกษา สภาพปัจจุบันของบุคลากรที่จัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย เปรียบเทียบกับมาตรฐานบุคลากรที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด สรุปตามประเภทของสถาบันและในภาพรวมได้ดังนี้

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ

สถาบันอุดมศึกษาของรัฐที่บุคลากรส่วนใหญ่มีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งครบถ้วน ทั้ง 3 ข้อตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดมีจำนวน 8 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง และมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี

ทั้งนี้เมื่อพิจารณามาตรฐานบุคลากรตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นรายชื่อ จะพบว่า มาตรฐานบุคลากรข้อที่ 1. นั้น บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐเกือบทั้งหมด (15 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง ในข้อที่ 2. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐส่วนใหญ่ (13 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง และในข้อที่ 3. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ (11 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง

สถาบันอุดมศึกษาเอกชน

สถาบันอุดมศึกษาเอกชนที่บุคลากรส่วนใหญ่มีคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งครบถ้วนทั้ง 3 ข้อ ตามมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด มีจำนวน 3 สถาบัน ได้แก่ มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล และมหาวิทยาลัยสยาม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณามาตรฐานบุคลากรตามกรอบของทบวงมหาวิทยาลัยเป็นรายชื่อจะพบว่า มาตรฐานบุคลากรข้อที่ 1. นั้น บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (8 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง ในข้อที่ 2. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (12 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง และในข้อที่ 3. บุคลากรของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน (7 สถาบัน) มีคุณสมบัติสอดคล้อง

สรุป โดยภาพรวมคุณสมบัติเฉพาะตำแหน่งของบุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐ และเอกชนซึ่งปฏิบัติงานด้านบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด มีเพียงส่วนน้อย (11 สถาบัน) หรือประมาณหนึ่งในสามส่วนของสถาบันอุดมศึกษา เท่านั้น

เมื่อพิจารณาในภาพรวมตามกรอบแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดทั้ง 4 ประเด็น แล้วจะพบว่า การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพของสถาบันอุดมศึกษาที่มีความสอดคล้องทุก ประเด็นมีเพียง 2 สถาบันคือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แสดงไว้ในตารางที่ 25-26

ตารางที่ 25 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ
กับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

แนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ																	จำนวน รวม 17
	จฬ	มก	มช	มข	มธ	มม	มบ	มน	มศก	มศว	มอ	สทก	สจล	สจพ	สจร	มอบ	มมส	
1. ด้านวัตถุประสงค์	/	/								/					/	/	/	6
2. ด้านโครงสร้างองค์กร	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	17
3. ด้านรูปแบบบริการ		/	/	/	/					/			/	/	/			8
4. ด้านมาตรฐานบุคลากร		/		/	/	/				/	/		/			/		8

ตารางที่ 25 แสดงว่า การจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐ มีความสอดคล้องกับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด
ด้านวัตถุประสงค์ จำนวน 6 สถาบัน ด้านโครงสร้างองค์กร จำนวน 17 สถาบัน ด้านรูปแบบบริการ จำนวน 8 สถาบัน และด้านมาตรฐานบุคลากร
จำนวน 8 สถาบัน

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 26 ผลการวิเคราะห์ความสอดคล้องของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพสถาบันอุดมศึกษาเอกชน
กับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด

.แนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนด	สถาบันอุดมศึกษาเอกชน														รวม
	มกท	มกร	มกบ	มทม	มธบ	มพย	มรส	มว	มศป	มส	มกค	มฉก	มอช	มออ	N=14
1. ด้านวัตถุประสงค์	/			/		/						/			4
2. ด้านโครงสร้างองค์กร	/		/		/	/	/	/	/		/	/	/	/	11
3. ด้านรูปแบบบริการ	/				/						/				3
4. ด้านมาตรฐานบุคลากร			/					/		/					3

ตารางที่ 26 แสดงว่าการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนมีความสอดคล้องกับแนวทางที่ทบวงมหาวิทยาลัยกำหนดด้านวัตถุประสงค์ จำนวน 4 สถาบัน ด้านโครงสร้างองค์กร จำนวน 11 สถาบัน ด้านรูปแบบบริการ จำนวน 3 สถาบัน และด้านมาตรฐานบุคลากร จำนวน 3 สถาบัน

ส่วนที่ 7 การเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย

การเสนอแนวทางในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษา สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยรวบรวมประเด็นจากการสัมภาษณ์ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษา และศึกษาจากแบบสอบถามชนิดปลายเปิดของผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สรุปเสนอเป็น 2 ระดับคือ

1. การพัฒนาในระดับสถาบันอุดมศึกษา
2. การพัฒนาในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

โดยมีประเด็นที่สำคัญในการพัฒนาแต่ละระดับ ดังนี้

1. การพัฒนาในระดับสถาบันอุดมศึกษา

การพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในระดับสถาบันอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้นำเสนอแนวทางเป็น 5 ประเด็น กล่าวคือ

1.1 การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ในการดำเนินงาน

ประเด็นปัญหา

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษา การกำหนดนโยบายในบางสถาบันไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานไม่ทราบทิศทางในการปฏิบัติงาน และไม่ได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งไม่ได้รับการจัดสรรทรัพยากรในการดำเนินงานอย่างเพียงพอ

แนวทางการพัฒนา

ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษาควรจะศึกษาและทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพให้นิสิตนักศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา และกำหนดเป็นนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนอย่างต่อเนื่องในระยะยาว โดยอาจจะมีการพิจารณา ร่วมกันระหว่างผู้บริหาร บุคลากรที่ปฏิบัติงาน และผู้แทนนิสิตนักศึกษาที่ใช้บริการ เพื่อให้การกำหนดนโยบายและวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องต้องกันทั้งผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงานและผู้ให้บริการ อันจะเป็นผลให้การดำเนินงานบรรลุถึงเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ในขณะเดียวกัน ผู้บริหารด้านกิจการนักศึกษา ควรจัดประชุมชี้แจงให้ผู้บริหารด้านอื่น รวมทั้งบุคลากรทุกระดับในสถาบันได้ทราบถึงนโยบายและวัตถุประสงค์ที่กำหนด เพื่อก่อให้เกิดความร่วมมือในการพัฒนานิสิตนักศึกษาในแนวทางเดียวกัน

1.2 การพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ประเด็นปัญหา

บุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับภาระงาน บุคลากรที่ปฏิบัติงานอยู่ไม่มีคุณภาพ ขาดทักษะที่จำเป็น และไม่มีประสบการณ์ในการทำงาน และบางรายไม่มีความรู้ทางด้านจิตวิทยาแนะแนว และการให้คำปรึกษา มีปัญหาส่วนตัว รวมทั้งขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน เนื่องจากไม่ได้รับการสนับสนุนให้ก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่ การเปลี่ยนผู้ปฏิบัติงานบ่อย ทำให้การดำเนินงานหยุดชะงัก รวมทั้งบุคลากรได้รับมอบหมายภาระงานด้านการสอน ทำให้ไม่มีเวลาให้บริการนิสิตนักศึกษา

แนวทางการพัฒนา

สำหรับแนวทางในการแก้ปัญหาบุคลากรมีจำนวนไม่เพียงพอกับภาระงานนั้น นอกจากผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาจะเพิ่มจำนวนบุคลากร โดยการคัดเลือกผู้ที่มีคุณสมบัติเหมาะสม คือสำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือโททางด้านจิตวิทยาแนะแนวและการให้คำปรึกษา มีความรู้ความสามารถ และมีทักษะหรือมีประสบการณ์เพียงพอที่จะเข้าทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพแล้ว สถาบันอุดมศึกษาอาจจะใช้วิธีนี้ีกกำลังระหว่างอาจารย์และบุคลากร รวมทั้งศิษย์เก่าเพื่อร่วมปฏิบัติงานในแต่ละโครงการหรือกิจกรรม หรือพัฒนาระบบอาจารย์ที่ปรึกษาให้มีประสิทธิภาพในการช่วยเหลือนิสิตนักศึกษา ก็จะเป็นการช่วยลดภาระงานแก่บุคลากรได้วิธีหนึ่ง

นอกจากนี้ สถาบันอุดมศึกษาควรส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรที่ปฏิบัติงานได้รับการพัฒนา และเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญในทักษะต่าง ๆ เพื่อการพัฒนางาน เช่น ทักษะทางด้านคอมพิวเตอร์ และระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคนิคการให้คำปรึกษา ภาษาอังกฤษ และการศึกษาวิจัย รวมทั้งสนับสนุนให้ได้มีโอกาสไปเข้าร่วมประชุม สัมมนา หรือฝึกอบรมดูงานเกี่ยวกับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษาอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศ ในขณะเดียวกัน สถาบันอุดมศึกษาไม่ควรที่จะละเลยเกี่ยวกับการสร้างขวัญและกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน เช่น การส่งเสริมให้บุคลากรในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐศึกษาวิเคราะห์งานเชิงวิชาการ เพื่อเสนอขอปรับตำแหน่งเป็นผู้ชำนาญการพิเศษด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ (ระดับ 7-10) เป็นต้น ทั้งนี้เนื่องจากภาระงานด้านนี้เป็นงานในลักษณะให้บริการ ซึ่งบุคลากรที่ปฏิบัติงานอาจต้องใช้ความพยายาม และความอดทนสูง เพื่อช่วยเหลือนิสิตนักศึกษาในกรณีต่าง ๆ

สำหรับในกรณีที่บุคลากรที่ปฏิบัติงานด้านนี้ มีปัญหาส่วนตัวหรือมีความประพฤติที่ไม่เหมาะสม สถาบันอุดมศึกษาควรสับเปลี่ยนโยกย้ายให้ปฏิบัติงานด้านอื่น แต่ไม่ควรดำเนินการบ่อยครั้ง เนื่องจากอาจก่อให้เกิดการหยุดชะงักในการปฏิบัติงาน

1.3 การสนับสนุนด้านงบประมาณ

ประเด็นปัญหา

สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรงบประมาณจากเงินรายได้ของสถาบัน สำหรับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพไม่เพียงพอ ทำให้การดำเนินงานไม่ครบตามแผนที่วางไว้ ผู้ปฏิบัติงานต้องหาวิธีแก้ไข หรือบางครั้งต้องยกเลิกโครงการ

แนวทางการพัฒนา

โดยใช้งบประมาณเป็นปัจจัยสำคัญในการดำเนินงานประการหนึ่ง ในกรณีที่สถาบันอุดมศึกษาจัดสรรเงินงบประมาณจากเงินรายได้ของสถาบัน สำหรับการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพไม่เพียงพอ นั้น สถาบันอุดมศึกษาควรเสนอขอรับการสนับสนุนงบประมาณจากทบวงมหาวิทยาลัยโดยตรง เช่นเดียวกับงบประมาณในการส่งเสริมกิจกรรมนิสิตนักศึกษาที่ทบวงมหาวิทยาลัยจัดสรรให้แต่ละสถาบัน หรืออาจจะกำหนดให้เก็บเงินค่าบำรุงกิจกรรมแนะแนวจากนิสิตนักศึกษา เพื่อจัดสรรสำหรับการพัฒนางานแนะแนวโดยตรง นอกจากนี้ ในการเสนอขอใช้งบประมาณในแต่ละปีนั้น การจัดสรรงบประมาณไม่ควรขึ้นอยู่กับฝ่ายบริหารเท่านั้น สถาบันอุดมศึกษาควรเปิดโอกาสให้หน่วยงานเป็นผู้เสนอโครงการของงบประมาณด้วย

1.4 การสนับสนุนด้านสถานที่และอุปกรณ์ในการดำเนินงาน

ประเด็นปัญหา

หน่วยงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพของสถาบันอุดมศึกษาจำนวนหนึ่ง ไม่มีสถานที่ปฏิบัติงานเป็นเอกเทศ ต้องอยู่ร่วมกับหน่วยงานอื่น ทำให้ไม่สะดวกแก่การให้บริการนิสิตนักศึกษา และหน่วยธุรกิจเอกชนที่มาติดต่อประสานงาน รวมทั้งขาดแคลนอุปกรณ์ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน

แนวทางการพัฒนา

ผู้บริหารสถาบันอุดมศึกษาควรพิจารณาจัดหาสถานที่ปฏิบัติงานให้หน่วยงานบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพเป็นเอกเทศ โดยมีบริเวณที่จะจัดกิจกรรมให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา เช่น ห้องสมุดอาชีพ ห้องให้คำปรึกษา เป็นต้น ไม่ควรอยู่บนอาคารที่สูงเกินกว่า 3 ชั้น แต่ควรอยู่ในบริเวณใกล้เคียงกับหน่วยกิจกรรมนักศึกษา เพื่อความสะดวกในการให้บริการของนิสิตนักศึกษา ภายในหน่วยงาน ควรมีการจัดบรรยากาศให้เป็นกันเอง และควรมีอุปกรณ์เพียงพอ และสะดวกสบายในการให้บริการแก่นิสิตนักศึกษา เช่น เครื่องรับโทรศัพท์สาธารณะ ตู้น้ำเย็น เป็นต้น

1.5 การพัฒนารูปแบบกิจกรรมที่ดำเนินการ

ประเด็นปัญหา

กิจกรรมที่จัดส่วนใหญ่เป็นไปในลักษณะเชิงรับมากกว่าเชิงรุก ไม่มุ่งเน้นในการให้บริการและพัฒนาบัณฑิตนักศึกษาเท่าที่ควรจะเป็น บัณฑิตศึกษาส่วนใหญ่ไม่เห็นความสำคัญของการจัดบริการ จึงไม่มาใช้บริการ ผู้ที่มาใช้บริการส่วนใหญ่จะเป็นบัณฑิตศึกษาที่มีปัญหา บางครั้งบัณฑิตศึกษาไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้ เนื่องจากมีชั่วโมงเรียนเกือบเต็มเวลา

แนวทางการพัฒนา

ในการจัดกิจกรรมที่จะให้บริการแก่นักศึกษา สถาบันอุดมศึกษาควรพัฒนาการจัดกิจกรรมให้เป็นการพัฒนาเชิงรุก มีการสร้างสรรค์งานใหม่ และปรับเปลี่ยนมาใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ รวมทั้งมุ่งเน้นที่จะจัดกิจกรรมในเชิงพัฒนานิสิตนักศึกษาให้มากขึ้น เช่น โครงการฝึกอบรมด้านบุคลิกภาพ การเสริมสร้างคุณธรรม จริยธรรม ด้านจิตสำนึกในการสร้างงาน และการประกอบอาชีพอิสระ เป็นต้น โดยอาจจะจัดให้กับกลุ่มนักศึกษาที่มีความต้องการเร่งด่วนหรือกลุ่มที่พักอยู่ในหอพักเป็นอันดับแรก จากนั้นจึงขยายบริการถึงนิสิตนักศึกษาทั่วไป ทั้งนี้ การจัดกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาควรจัดตามความพร้อมของนิสิตนักศึกษา เช่น จัดกิจกรรมเพื่อพัฒนานิสิตนักศึกษาที่มีผลการเรียนต่ำ โดยอาจร่วมกับฝ่ายวิชาการ เป็นต้น

นอกจากนี้ ควรขยายงานบริการออกไปยังบัณฑิตที่กำลังประกอบอาชีพ และประสบปัญหาในการทำงานด้วย เช่น จัดโครงการให้คำปรึกษาแก่บัณฑิตที่ปฏิบัติงานในหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งอาจร่วมมือกับศิษย์เก่าดำเนินกิจกรรม เช่น จัดโครงการประมวลข้อมูลอาชีพ เป็นต้น

ทั้งนี้ ในการจัดกิจกรรมดังกล่าว นอกจากจะมุ่งเน้นความร่วมมือกับหน่วยงานภายในสถาบันให้มากขึ้น โดยเฉพาะด้านการประชาสัมพันธ์การจัดกิจกรรมการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง หรืออาจร่วมกับคณะต่าง ๆ จัดโครงการฝึกอบรมหมุนเวียนไปตามคณะ โดยใช้คณะวิทยากรชุดเดียวกันแล้ว ควรมุ่งเน้นความร่วมมือจากหน่วยงานภายนอกสถาบันอุดมศึกษาด้วย เช่น หน่วยงานธุรกิจเอกชน และสถานประกอบการเพื่อหาแหล่งฝึกงานให้นิสิตนักศึกษาที่กำลังศึกษาและแหล่งงานให้บัณฑิต หรือสมาคมวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่าง ๆ ต่อไป

2. การพัฒนาในระดับทบวงมหาวิทยาลัย

การเสนอแนวทางสำหรับทบวงมหาวิทยาลัยในการพัฒนาการจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพในสถาบันอุดมศึกษานั้น ผู้บริหารด้านกิจการนิสิตนักศึกษาและผู้ปฏิบัติงานได้ให้ข้อเสนอแนะไว้หลายประการ ซึ่งผู้วิจัยได้ประมวลสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรกำหนดกรอบนโยบายอย่างกว้าง ๆ ในด้านการจัดบริการ เน้นแนวการศึกษาและอาชีพ โดยให้สถาบันอุดมศึกษาสามารถกำหนดกิจกรรม ได้ตามความเหมาะสม กับสภาพแวดล้อม ของแต่ละสถาบัน

2.2 ทบวงมหาวิทยาลัยควรสนับสนุนงบประมาณ หรือทำหน้าที่เป็นผู้เสนอแนะแหล่งการเงิน หรือทำหน้าที่เป็นผู้ประสานในการเจรจากับแหล่งการเงิน สำหรับสถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและ เอกชนที่มีปัญหาเรื่องงบประมาณ ในการดำเนินการกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษา

2.3 ทบวงมหาวิทยาลัยควรทำหน้าที่เป็นศูนย์กลางข้อมูล ข่าวสาร และติดต่อประสาน งานระหว่างสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งหน่วยงานภาคเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ โดยใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม เพื่อเป็นการเผยแพร่ข่าวสารและประชาสัมพันธ์กิจกรรม ของแต่ละสถาบันให้ทราบโดยทั่วกัน

2.4 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรเป็นหน่วยงานกลางในการเตรียมและพัฒนาบุคลากรที่จะ ปฏิบัติงานด้านนี้ เนื่องจากบุคลากรที่จะปฏิบัติงานด้านนี้ นอกจากจะต้องมีพื้นฐานการศึกษาด้าน จิตวิทยา การแนะแนว และมีทักษะในการให้คำปรึกษา แนะนำ ทักษะการทำกิจกรรมกลุ่ม การฝึก อบรมแล้ว จำเป็นที่จะต้องได้รับการพัฒนาให้มีคุณภาพเป็นที่เชื่อถือและไว้วางใจ แก่นิสิตนักศึกษา โดยการ จัดฝึกอบรมทักษะเฉพาะทาง เช่น ทักษะการให้คำปรึกษาเดี่ยว กลุ่ม ทักษะการใช้แบบทดสอบ ความรู้ ด้านภาษาต่างประเทศ ฯลฯ

2.5 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรเป็นหน่วยงานกลางในการจัดประชุมสัมมนาผู้บริหารระดับ สูงและผู้ปฏิบัติงานของสถาบันอุดมศึกษา ทั้งของรัฐและเอกชน เพื่อเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับหลักการและแนวทางในการดำเนินจัดบริการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ รวมทั้งให้มีการ ระดมสมองเพื่อหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นกับนิสิตนักศึกษาในแต่ละสถาบัน อาทิเช่น ปัญหาการเรียนที่ต่ำกว่าระดับ ปัญหาการทุจริตในการสอบ ปัญหาด้านบุคลิกภาพและอื่น ๆ

2.6 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรเป็นแหล่งสะสมข้อมูลเกี่ยวกับผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนว วิทยาการด้านการพัฒนาบุคลิกภาพ ด้านการเตรียมความพร้อมในการสมัครงานและด้านอาชีพสาขา วิชาต่าง ๆ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาทั้งของรัฐและเอกชนได้ใช้ในการจัดกิจกรรมให้นิสิตนักศึกษาอย่าง สะดวกสบาย

2.7 ทบวงมหาวิทยาลัย ควรจัดให้มีคณะผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพ เพื่อศึกษาและทดลองจัดทำหลักสูตรฝึกอบรมสำเร็จรูปในด้านต่าง ๆ เช่น หลักสูตรฝึกอบรมการวางแผนชีวิตและอาชีพ การฝึกความเป็นผู้นำ เทคนิคการให้คำปรึกษา รวมทั้งการพัฒนาแบบทดสอบเกี่ยวกับบุคลิกภาพ และอาชีพต่าง ๆ จากต่างประเทศ มาใช้ในประเทศ เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้ใช้ ประโยชน์โดยเร็ว

2.8ทบวงมหาวิทยาลัย ควรจัดให้ผู้บริหารระดับสูง และผู้ทรงคุณวุฒิด้านแนะแนว เยี่ยมเยียนและให้คำปรึกษาผู้บริหาร และผู้ปฏิบัติงานด้านแนะแนวการศึกษาและอาชีพในแต่ละสถาบัน เพื่อให้คำปรึกษาแนะนำและให้ขวัญกำลังใจแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงาน

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย